

FÖRSVAR UTBILDAREN

Så stoppar du en blödning

– Allmänheten utbildas på bred front

SID 16

INNEHÅLL nr 4 2026

OMSLAGSBILD:
Kursen "Stoppa blödning"
lär deltagarna att agera vid
större blödningar. På sidan
16 och 17 får du både veta
mer om kursen och hur du
kan agera i en akut situa-
tion. Foto: RossHelen /
Shutterstock.com

- 3. LEDAREN
- 4. Fjällkurs – mycket mer än bara fjäll
- 6. Sverige leder nya Natostyrkan FLF Finland
- 8. Försvarsutbildarna står bakom Sveriges insats i Nijmegen
- 10. NYTT FRÅN KANSLIET
- INFORMATION FRÅN FÖRSVAR'SUTBILDARNA
- 11. Kunskap och nätverksbygge på funktionärsveckan
- TOTALFÖRSVAR'SINFORMATION – FOI
- 12. Försvarsinnovation: Realistiska övningar driver utvecklingen av telekrigsförmågan
- UNGDOM
- 14. Intensiv sommar för engagerade ungdomar
- ÖKA DIN FÖRMÅGA
- 16. Stoppa blödning – med tryck

- BEREDSKAPSSEKTORER
- 18. Velfärd under press – vården och den ekonomiska tryggheten
- TEKNIK
- 20. Så använder du AI smart – och undviker att bli lurad
- 22. NOTISER FRÅN FÖRBUNDEN
- KRÖNIKAN
- 26. Under veckan i Ånn förstod jag vad frivillighet är
- PROFIL
- 27. "Jag gillar att arbeta med förändringar"
- 28. NOTISER OM TOTALFÖRSVARET

FÖRSVAR'S UTBILDAREN

Tidningen är utgiven av
Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE: Generalsekreterare, Bo Stennabb
CHEFREDAKTÖR: Kristoffer Bäckström, Kristoffer.Backstrom@forsvarsutbildarna.se
REDAKTÖR: Anna Widerberg. REDAKTIONSSSEKRETERARE: Anna Karlsson
LAYOUT OCH TRYCK: www.ClearDesign.se

MANUSSTOPP: Manusstopp för nr 5 2026 är den 21 oktober 2026
UPPLAGA: Upplaga ca 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2026

DET ÄR MÄNNISKORNA SOM GER HOPP I EN OSÄKER TID

Foto: Anna Karlsson

NÄR DU HÅLLER DET HÄR NUMRET av *Försvarsutbildaren* i din hand har ännu en sommar passerat i en värld som fortsätter att präglas av osäkerhet. Kriget i Ukraina pågår fortfarande och de globala säkerhetspolitiska spänningarna har inte minskat. Försvarsberedningen har under sommaren återigen pekat på behovet av ett långsiktigt och uthålligt arbete för att stärka Sveriges totalförsvaret. Det märktes också under årets Almedalsvecka, där totalförsvarets utveckling, samhällets motståndskraft och det breda frivilliga engagemanget tog stor plats i samtalen.

ÄNDÅ FINNS DET SKÄL ATT KÄNNA HOPP

Under sommaren har vi sett hur samarbetet inom Nato fortsätter att utvecklas. Vid toppmötet i Ankara i juli bekräftades det långsiktiga stödet till Ukraina och flera initiativ presenterades för att stärka säkerheten i Europa och vårt närområde. Sverige deltar nu fullt ut som allierad och tar ansvar tillsammans med andra demokratier för vår gemensamma säkerhet, något du kan läsa om på sidan 6 i det här numret.

FÖRTROENDE OCH FRAMTIDSTRO

Men när jag själv funderar över vad som inger mest hopp tänker jag inte i första hand på toppmöten, beslut eller internationella överenskommelser. Jag tänker på människor.

Jag tänker på dig och alla andra medlemmar, instruktörer, funktionärer och frivilliga som väljer att bidra till totalförsvaret. På alla de timmar ni lägger på utbildning, planering, övningar och verksamhet runt om i landet. På er vilja att lära mer, ta ansvar och hjälpa andra att växa.

I början av augusti samlades vi till vår årliga utbildningsvecka för Försvarsutbildarnas funktionärer. För mig är det en av årets viktigaste händelser. Inte bara för att vi utvecklar våra kunskaper och stärker vår förmåga som organisation, utan också för att veckan visar vilken kraft som finns i vårt engagemang.

När människor från olika delar av landet och med olika bakgrund möts för att dela erfarenheter, diskutera framtidsfrågor och tillsammans förbereda sig för nya uppgifter händer något värdefullt. Vi bygger kompetens, men också förtroende, gemenskap och framtidsstro. Det är sådant som inte syns i statistik eller verksamhetsplaner men som ofta kan spela en avgörande roll när det behövs som mest. Du möter en av våra funktionärer på sidan 11.

VILJAN ATT BIDRA

Under de senaste åren har intresset för totalförsvarsfrågor vuxit. Fler har insett att samhällets motståndskraft inte skapas av myndigheter och organisationer ensamma. Den skapas av människor som är villiga att bidra. Försvarsutbildarna är en del av den kraften, och det är något vi kan vara stolta över.

Hösten kommer att bjuda på nya uppgifter, nya utbildningar och nya möjligheter att utveckla både oss själva och vår verksamhet. Omvärlden kommer sannolikt att fortsätta ställa höga krav på oss. Men efter att ha mött så många engagerade medlemmar under sommaren känner jag mig övertygad om att vi har goda förutsättningar att möta framtiden.

Det är just därför jag känner hopp. Inte för att utmaningarna har blivit färre, utan för att jag ser hur många som väljer att göra skillnad.

Tack för ditt engagemang och för allt du bidrar med till Försvarsutbildarna, totalförsvaret och Sverige.

BO STENNABB, generalsekreterare

Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ADRESS: Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS: Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON: 08-587 742 00

E-POST: forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA: www.forsvarsutbildarna.se

ADRESSÄNDRINGAR:

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott! Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Mina sidor" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

Alternativt, mejla via:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

FJÄLLKURS – MYCKET MER ÄN BARA FJÄLL

Lunchpaus och tid för lek. Här formerar sig Julia Lipczynska, Emma Lindqvist, Amanda Flodén, Bonnie Osmanoff, Vera Sipari och Frida Stanser. Foto: Oskar Elg

Vad är det som lockar med en sommarkurs i norra Sverige och varför vill så många använda sig av sin ledighet för att lära sig fjällvett? Många av deltagarna återvänder dessutom för att gå om kursen, flera gånger.

WILMER SIPARI HAR UNDER SOMMAREN redan hunnit med en kurs när vi talas vid, en spaningskurs i Försvarsutbildarnas regi.

– Jag är nyfiken på underrättelsetjänst, vilket även påverkat mitt gymnasieval. Där går jag tekniklinjen med inriktning informations- och mediateknik. Samtidigt gillar jag det här med friluftsliv. När jag var yngre var det scouterna som gällde men nu var det en kompis som tipsade mig om Försvarsutbildarnas utbildningar, berättar Wilmer Sipari, som är 18 år och bor i Stockholmsförorten Älvsjö.

Det här blir tredje sommaren Wilmer går fjällkursen, bara för att det är så roligt. Han tillägger att det är häftigt att komma så långt upp i landet, att få vara mitt i naturen, bo i tält och befinna sig bland fjällen och delta tillsammans med en massa sköna människor. Att han lärt sig massor av sina tidigare fjällkurser framgår snabbt.

– Att temperaturen går ner till mellan 0-5 grader på natten är inget vi lider av, berättar Wilmer och säger att det kan låta som småsaker att tänka på att byta strumpor, tejpa fötter, att ha med tillräckligt med vatten, att inte glömma att vila när tillfälle ges. Enkla kunskaper som

ändå kan vara livsavgörande. Mycket tid går också åt till att få i oss de 4 000 kalorier vi förbrukar per dag under vandringarna.

– Men det är så mycket annat också, avslöjar han och berättar om sketchen han och en kompis gjorde inför de andra under en dag i tältet.

– Utanför oss pågick en storm som gjorde att vi inte kunde gå ut på fjället. Så jag och min kompis tog på oss alla kläder vi hittade, till slut såg vi ut som "riktiga" hemvärnsmän, lite tjocka och lite gubbiga, precis som våra fördomar lärt oss, skrattar Wilmer.

LÄTT ATT KOMMA IN I GEMENSKAPEN

Linköpingsbon Amanda Flodén är 19 år. Under de senaste fem åren har hon arbetat som stugvärd.

– Att vara stugvärd kan innebära att vi byter proppar, tänder bastun, städar eller står i kiosken. Vi har även fått släcka en skogsbrand, som berodde på att gäster lämnat glödande kol kvar i grillen under natten, berättar Amanda som gick med i Försvarsutbildarna 2022 efter att ha fått broschyren som handlar om när krisen eller kriget kommer.

Där fanns också en blankett att fylla i om man var intresserad av frivilligverksamhet inom försvaret. Hon tvekade inte.

Redan på första informationskvällen, där hon inte kände någon, märkte hon hur lätt det var att få nya kompisar och att komma in i gemenskapen.

FINA SAMTAL UNDER VANDRINGARNA

Det härligaste med fjällen för henne, som i vanliga fall bor i platta Östergötland, är att det förutom fjällen finns så mycket annorlunda växtlighet på sommaren.

– Jag har gått fjällkursen en gång innan och har så fina minnen. Jag fick många nya vänner då. Men det är vandringarna som jag gillar mest. Man har så många fina samtal under vandringarna. Vi kommer från olika håll och passar också på att reta varandra för olika dialekter, samtidigt som vi pratar om mål och drömmar. Vi badar, ordnar tävlingar, kastar stavar, går korta vandringar när vi är lediga och kanske bestiger någon ny kulle. Det viktigaste jag lärt mig? Att packa så lite som möjligt men godis är underskattat, det behövs det mycket av, säger Amanda som också gått en vintergrundkurs förut. Hon ser detta som viktig förberedelse och träning inför kommande värnplikt.

VIKTIG UTRUSTNING

Kurschefen John Landgren, som till vardags tillhör Förvarsmaktens Fältjägargrupp i Östersund, ser strax före utbildningsstart framför sig både roliga och viktiga dagar med unga människor.

– Kanske är det mina framtida kollegor jag nu lär känna, så jag passar på att lära ut så mycket som möjligt om fjällmiljön. Det är en riktig högriskmiljö, säger John Landgren som berättar att det även ingår i schemat att deltagarna, innan de går ut på fjället, ska ha förkovrat sig inom både sjukvård och karta- och kompasskunskap.

Under utbildningen drillas de i fjällvett, fjällgeologi, växter och djurliv i fjällterräng, fjällorientering med kartläsning, hantering och vård av utrustning och självklart vad som är lämpligt att stoppa ner i packningen i ödemarks- och fjällterrängen, berättar han. Utrustningen är viktig. Men också att hjälpa varandra. De gnissel som kan uppstå är lätträknade, säger han. Det handlar ofta om skavsår, stukningar och hemlängtan.

OVÄDER KAN SLÅ TILL SNABBT

–Fjällen är för många en ovan miljö. Vädret slår ofta om snabbare än vad man förväntat sig. På sommaren kan det handla om ett plötsligt regn. På vintern är det lite värre när snöstorm och kyla kan komma snabbt och utan förvarning. En viktig del av kunskapen vi lär ut handlar om att hålla sig varm, torr och mätt, poängterar John.

Första natten sover alla på kursgården Camp Ånn. Sen blir det tre nätter i tält på fjället. Precis som vi andra i dagens samhälle så är ungdomarna vana vid bekvämlighet. Inte minst vill man kunna bli nådd, berättar kurschefen.

– Mobilerna har de gärna med, men vi säger att de får se det som en arbetsplats, alltså inga mobiler under arbetstid. Många tycker att det är skönt. Alla lagar sin egen mat med frystorkade ingredienser. Under dagarna är det vandring med tung packning på upp till 30 kg under cirka fem mil i tidvis hård fjällmiljö med höga höjder och kalfjäll som gäller, så det blir inte mycket ledig tid, förklarar John Landgren.

TEXT: BEATA HANSSON

Tidig morgon i Ulvåjärn. Foto: Frida Stanser

Wilmer Sipari går denna fjällutbildning för tredje gången, bara för att det är så roligt. Foto: Wilmer Sipari

Amanda Flodéns viktigaste lärdom har varit att lära sig packa så lätt som möjligt. Foto: My Åsenius

Vandringen utgick i två formationer från Storulvåns fjällstation. Man går via Sylarnas fjällstation alternativt Ulvåjärn. På grund av dåligt väder kunde man denna gång inte gå hela Jämtlandstriangeln, vilket var planen. Foto: Wilmer Sipari

● fakta

UNGDOM: TEMA FJÄLL

Kursen i Ånn syftar till att du ska få grundläggande fjällkunskaper, om till exempel lämplig utrustning i ödemarks- och fjällterräng och fjällorientering med kartläsning.

Varje utbildningstillfälle samlar 75 deltagare mellan 16 och 20 år som placeras i två grupper med fyra instruktörer i varje grupp.

Nästa kurs går i augusti 2027.

SVERIGE LEDER NYA NATOSTYRKAN FLF FINLAND

Nu är den första Sverigeledda Natostyrkan på plats. Den 6 juni invigdes den nya multinationella Natostyrkan FLF Finland som ska bidra till avskräckning och försvar av Natos nordöstra gräns mot Ryssland. Styrkan är stationerad i Boden.

FLF (FORWARD LAND FORCES) FINLAND blir Natos nionde multinationella styrka med gräns mot Ryssland. Syftet med styrkorna som står i ständig beredskap är att verka avskräckande och att med kort varsel kunna försvara gränsen vid behov.

Varje sådan styrka består av soldater från flera olika Natoländer som leds och samordnas av en ramverksnation, i det här fallet Sverige. Exakt vilka länder som kommer att ingå är ännu inte helt klart. Utöver Sverige och Finland har bland annat Norge, Danmark, Frankrike, Storbritannien och Italien visat intresse.

– Att vara ramverksnation för en sådan här styrka innebär ett stort ansvar. Hittills har det bara varit stormakter som exempelvis USA, Frankrike och Tyskland som haft det ansvaret. Så det är en både stimulerande och utmanande uppgift som väntar, säger överste Daniel Rydberg, chef för Norrbottensbrigaden i Boden och för den nya styrkan.

Utöver Finland omfattar operationsområdet också svenska och norska Nordkalotten, vilket gör Boden till en logisk placering. Därifrån är det heller inte långt till finska gränsen.

– Vi övar mycket på att snabbt förflytta oss in i Finland. Körvägen till Rovaniemi, som ligger en bit in i Finland och där vi också har en multinationell stab, är tre och en halv timme, berättar Daniel Rydberg.

Den nya svenskleda Natostyrkan FLF Finland som är baserad i Boden har både finska, svenska och norska delen av Nordkalotten som operationsområde. Foto: Mats Carlsson

Överste Daniel Rydberg är chef för FLF Finland. Foto: David L Carr

Till hö: Soldaterna Alexander och Viktor ingår i den nya styrkan. Foto: Mats Carlsson

en viktig uppgift att följa och verkligen ha möjlighet att göra skillnad, säger Viktor.

Uppdraget som väntar nu är att fortsätta öva och genomföra verksamhet i Nordkalotten.

– Vi kommer nog att få se en del övningar där Nato testar vår beredskap. Det kan både handla om planerade övningar och oväntade övningar för att testa hur snabbt vi kan vara på plats där det krävs. Men det kan också handla om att Nato märker att det händer något vid ryska gränsen och vill höja avskräckningsnivån genom att aktivera oss där, säger Daniel Rydberg.

TEXT: SARA BERGQVIST

OMFATTANDE REKRYTERING

På invigningsdagen bestod styrkan av ungefär 200 soldater. Målet är 600 soldater till 2030 och att styrkan vid behov ska kunna växlas upp till brigadnivå med 5 500 man.

– Rekryteringen pågår för fullt. Merparten av de nya är de som precis gjort sin värnplikt hos oss. Men vi har också sökande från befintliga förband runtom i landet. Att det är ett skarpt uppdrag väcker intresse och gör att fler än vanligt har sökt. Men det betyder inte att vi kan slå oss till ro – vi har fortfarande många kvar att rekrytera, säger Daniel.

Ett led i detta har varit att teckna ett lokalt avtal på I 19 som ger soldaterna dubbelt så mycket i insatstillägg som tidigare. Totalt innebär det ett insatstillägg på 11 000 kronor utöver grundlönen.

– Förhoppningsvis kommer det att göra att det blir ännu enklare att rekrytera framöver, säger Mats Carlsson som är kommunikatör på I 19.

STÄNDIG BEREDSKAP

Beredskapsförbandet består i nuläget huvudsakligen av en bataljonsstridsgrupp från Norrbottens regemente i Boden (I 19). Utöver det bidrar Bodens artilleriregemente (A 8) med indirekt bekämpning, Göta ingenjörregemente i Eksjö (Ing 2) med fältarbeten och Göta trängregemente i Skövde (T 2) med logistikdelar.

– Vi kommer att köra så i ett år. Därefter kommer 42:a bataljonen vid Skaraborgs regemente i Skövde (P 4) att axla huvudansvaret under ett halvår. Sedan fortsätter vi att växla halvårsvis. Att ligga i ständig beredskap är ganska påfrestande så det är bra att kunna gå omlott, säger Daniel Rydberg.

Två av de soldater som ingår i styrkan är Viktor som varit anställd på I 19 i ett år och Alexander som precis gjort värnplikten och är nyanställd.

– Det känns spännande att få en riktig uppgift. Förbandets målsättning är att bli väldigt, väldigt bra och själv vill jag utvecklas och bli så bra det bara går. Här kommer vi att få ännu bättre träning, roligare övningar och större utmaningar. Ett exempel på det är skarpskjutningen, där vi måste hantera tidspress och olika störningar på ett helt annat sätt än tidigare, säger Alexander som är skyttesoldat och stridssjukvårdare.

För Viktor och övriga som varit anställda har övningarna redan pågått i några månader. Ett exempel på det var Natos stora vinterövning Cold Response.

– Det var bra att få se hur andra Natoförband övar i arktisk miljö. Skillnaden jämfört med tidigare övningar är att allt känns större när det handlar om Nato, att man har

FLF Finland är en av nio multinationella Natostyrkor med gräns mot Ryssland. Syftet är att verka avskräckande och att med kort varsel kunna försvara gränsen vid behov. Foto: Mats Carlsson

FORWARD LAND FORCES (FLF)

För närvarande finns nio multinationella Natostyrkor, kallade Forward Land Forces, FLF:er. Varje styrka består av Natosoldater från flera olika länder. Styrkorna finns i följande länder och leds av följande ramverksnationer:

Finland: Ramverksnation Sverige
Slovakien: Ramverksnation Spanien
Ungern: Ramverksnation Ungern
Rumänien: Ramverksnation Frankrike
Bulgarien: Ramverksnation Italien
Estland: Ramverksnation Storbritannien
Lettland: Ramverksnation Kanada
Litauen: Ramverksnation Tyskland
Polen: Ramverksnation USA

Cirka 300 svenska militärer deltog i årets upplaga av Nijmegenmarschen den 21-24 juli. Marschen kräver sina förberedelser. Deltagarna som ska komma till Nederländerna med minst 40 vandrade mil i benen och för Försvarsutbildarnas 22 frivilliga medlemmar kröner marschen ett års förberedelsearbete. Foto: Anneli Dahlgren

FÖRSVARSBILDARNA STÅR BAKOM SVERIGES INSATS I NIJMEGEN

Den 21 till 24 juli marscherade drygt 300 svenska militärer den anrika Nijmegenmarschen i Nederländerna – den 108:e upplagan av arrangemanget som betecknas som det tredje största idrottsarrangemanget i världen. I Sverige är Försvarsutbildarna arrangör.

ÄVEN OM MARSCHEN ÄR VÄLBKANT i stora delar av Europa och en traditionstyngd institution, så är en tillbakablick bra att börja med. Allt började 1909 i blygsam skala. Soldaternas uthållighet skulle byggas upp och knappt 300 soldater och ett tiotal civila marscherade. I samband med de båda världskrigen hade marschen ett uppehåll, som längst under sex år. Men 1946 startade den igen för att få en rejäl skjuts framåt år 2005, när drygt 33 000 personer ville gå de totalt 16 milen. Också pandemiåren 2020-2021 sattes traditionen på paus, men årets marsch samlade deltagare från 35 nationer.

STÄRKA UTHÅLLIGHET

I Sverige har intresset för marschen pendlat, från att under mellankrigstiden vara svagt till att i dag ha en kö av soldater och officerare som vill gå och representera Sverige.

Syftet med Nijmegenmarschen idag handlar om mer än att stärka soldaternas uthållighet: här stärks inte minst samarbete över nationsgränserna, ett samarbete som de nordiska länderna utvecklat under flera år. Det är också en introduktion till utlandstjänstgöring för militär personal.

Det svenska deltagandet i Nijmegenmarschen planeras och hålls samman av Försvarsutbildarna, på uppdrag av Försvarsmakten som tidigare ansvarade för den svenska representationen.

Reservofficeren Sven Samuelsson är Försvarsutbildarnas samordnare och som stabschef den som håller i allt praktiskt arbete kring förberedelserna. Och de är många.

"FANTASTISKT ROLIGT"

Sven Samuelssons första kontakt med Nijmegenmarschen var när han fick möjlighet att följa med sin fru för att jobba

” ATT FÅ SAMARBETA MED SÅ MÅNGA ENGAGERADE MÄNNISKOR OCH FÅ VISA VÅRT ARBETE FÖR KOLLEGOR I EUROPA, DET GÖR MIG STOLT.

Sven Samuelsson, Förvarsutbildarnas samordnare

som samverkansbefäl 2008. Två år senare fick han axla rollen som stabschef och ansvarig för organisationen. I år tar han med sig 16 års praktisk erfarenhet till Nederländerna. På frågan om vad som får honom att fortsätta ta sig an uppdraget kommer svaret snabbt och spontant:

– Det är fantastiskt roligt helt enkelt. Att få samarbeta med så många engagerade människor och få visa vårt arbete för kollegor i Europa, det gör mig stolt, säger Sven Samuelsson som tillsammans med ytterligare 22 frivilliga ser till att marschen blir en upplevelse för alla deltagare – före, under och efter.

– Dagarna under marschen och i campen får vi så mycket uppskattning och positiv feedback på vårt arbete. Vi är ett föredöme för hur soldater ska bete sig och ett skyltfönster för Försvarmakten. Allt det gör att man vill fortsätta, berättar Sven.

ARBETE PÅGÅR ÅRET OM

Den tillfälliga militärbasen i Nijmegen byggs upp av den nederländska försvarmakten och ska husera de omkring 6 000 militära deltagarna och medföljande stabs- och ledningsfunktioner från 35 representerade länder. Men alla detaljer för det egna deltagandet ska slipas och samarbetet med de nordiska länderna är viktigt. Under året fram till marschen har de nordiska stabscheferna regelbunden kontakt och de militära organisationerna träffas årligen.

– Vi har ett långt och bra samarbete och får mycket beröm för det från andra länder. Väl på plats ser vi tillsammans till att det bland annat finns sjukvårdsgrupper på plats längs vägen och att det finns rastplatser med mat, vatten och sjukvårdshjälp, berättar Sven Samuelsson.

Att få marscherande deltagare till Nijmegen är inte svårt. Tvärtom, det är kö till platserna och de fördelas genom ett anmälningsförfarande. Det är fyra provande dagar på plats och marschen kräver sina förberedelser.

– Det är ett annat av mina ansvarsområden, att se till att våra deltagare är väl förberedda både fysiskt och psykiskt och har i alla fall 40 mil i benen innan det är dags. Alla ansvarar för sin egen träning men jag stämmer av med dem löpande, säger Sven Samuelsson.

VIKTIGA IDEELLA KRAFTER

Antoon Hertogs är Head of delegation för den svenska delegationen i Nijmegen för andra året och till vardags chef för utlandssektionen på förvarsstaben i Stockholm. Som militärattaché i Nederländerna anmälde han sig 2021

Som stabschef ser Sven Samuelsson till att den svenska delegationen kommer väl förberedd till marschen och att livet på campen fungerar. Foto: Privat

som deltagare i marschen. Just det året satte pandemin stopp för marschen men sedan gick han tre år i rad.

– Det var efter det jag fick frågan från Sven om jag ville ta på mig rollen som Head of delegation och vara Sveriges högsta representant på plats. Och självklart ville jag det, även om jag hade lite abstinens när jag inte kunde gå själv förra året, säger Antoon Hertogs, vars uppgifter bland annat är att ta emot besök, hålla kontakt med andra länder och leda arbetet på plats.

Marschen betyder mycket även för Försvarmakten, även om ansvaret för den ligger hos Förvarsutbildarna. Majoriteten av deltagarna har en befattning inom Försvarmakten och genomför marschen på sin fritid. Deltagarna står själva för kostnaderna för sin medverkan.

– Det är en annan del av mitt uppdrag – att verka för att Försvarmakten tar ett större ansvar för vårt lands deltagande och bidrar mer ekonomiskt. Nijmegenmarschen är en unik möjlighet för oss att visa upp oss i internationella sammanhang och knyta viktiga kontakter. Men också att vi tränar och visar att det fysiska och psykiska stridsvärdet är gott efter fyra dagar av hård belastning. Jag är verkligen imponerad av hur Förvarsutbildarna axlar det här ansvaret, med den omfattande planering det innebär och alla ideella krafter som behövs, avslutar Antoon Hertogs.

När de här intervjuerna görs är det ännu några veckor kvar till avfärd. Men så snart campen är nermonterad och vandringskängorna tillbaka i hyllan, så börjar planeringen för nästa års marsch för Sven Samuelsson och övriga frivilliga i delegationen.

TEXT: CAMILLA WESTEMAR

VI FÖRBEREDER OSS FÖR MORGONDAGENS TOTALFÖRSVAR

UTVECKLINGEN INOM TOTALFÖRSVARET går snabbt. Nya behov identifieras, gamla strukturer ses över och diskussioner förs om hur både det militära och civila försvaret ska stärkas under de kommande åren. Försvarsutbildarna följer denna utveckling nära och arbetar för att vara en relevant och konstruktiv partner i de förändringar som kan komma.

SKJUTBANOR OCH CIVILPLIKT

Ett område som fått ökad uppmärksamhet är tillgången till skjutbanor. Möjligheten att utbilda och öva personal är en grundförutsättning för försvarsförmågan, och frågan berör såväl Försvarsmakten som frivilligorganisationerna. En statlig utredning har just startat som ska föreslå bättre villkor för att bevara, bedriva och etablera skjutbanor. Vi följer utvecklingen och bidrar med våra erfarenheter.

Civilpliktsutbildning inom räddningstjänsten är åter i gång och vi följer hur det påverkar våra räddnings- och röjningsstyrkor. Kanske kan de öva med de civilpliktiga. Socialstyrelsen analyserar vilka förberedande åtgärder som behövs för att införa civilplikt inom hälso- och sjukvården samt tandvården och vi är en aktör som de

Containerbaserad miljöskjutbana som möjliggör skjutning året om på Camp Ånn. Foto: Anders Lagerholm

samtalar med för att se vad vi gör, hur våra utbildningar ser ut och om vi eventuellt kan bidra på något sätt.

Även frivillighetens roll inom befolkningsskyddet diskuteras allt mer. Hur kan frivilliga resurser bidra vid höjd beredskap och kris? Vilken utbildning behövs och hur bör ansvarsfördelningen se ut? Det är frågor som blir allt viktigare i takt med att det civila försvaret byggs upp.

VÄRDEFULL KOMPETENS

Samtidigt ser vi ett växande behov av att ta tillvara den kompetens som finns hos de många svenskar som genomfört värnplikt de senaste åren. Hur kan fler fortsätta sitt engagemang inom totalförsvaret efter grundutbildningen? Försvarsutbildarna arbetar tillsammans med andra aktörer för att hitta vägar som gör det enklare att gå från genomförd värnplikt till fortsatt frivilligt engagemang.

Vi följer också utvecklingen av nya frivilligbefattningar inom Försvarsmakten. I takt med att verksamheten växer uppstår nya behov där frivilliga kan bidra med kunskap, engagemang och specialistkompetens. Exakt hur framtidens lösningar kommer att se ut återstår att se.

Ett område som utvecklas mycket snabbt är användningen av drönare. Tekniken får allt större betydelse inom både militär och civil verksamhet, vilket väcker frågor om framtida kompetensbehov och frivilligas möjligheter att bidra.

VI ÄR REDO

Mycket av det som diskuteras inom totalförsvaret befinner sig fortfarande på utrednings- eller utvecklingsstadiet. Alla idéer kommer inte att bli verklighet och inriktningar kan förändras över tid. Därför handlar vårt arbete inte om att förutse exakt hur framtiden kommer att se ut, utan om att följa utvecklingen, bidra med våra erfarenheter och säkerställa att Försvarsutbildarna är redo att möta de behov som växer fram.

Det är ett arbete som pågår varje dag, tillsammans med våra medlemmar, instruktörer, förtroendevalda och samarbetspartners. Och det är genom den samlade kraften i organisationen som vi även framöver kan bidra till ett starkare svenskt totalförsvar.

Välkomna att söka bidrag för åtgärder som bidrar till stärkandet av Sveriges försvar och fredsbevarande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer.

Ansökningar kan göras under två perioder per år:
1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

KUNSKAP OCH NÄTVERKSBYGGE PÅ FUNKTIONÄRSVECKAN

Den årliga funktionärsveckan är en möjlighet för Försvarsutbildarnas funktionärer från hela landet att mötas, lära sig nytt och byta erfarenheter.
Foto: Albin Svärdsby

Varje sensommar genomför Försvarsutbildarna sin funktionärsvecka på Tylebäck kursgård. Fem olika kurser erbjuds men att knyta kontakter och bygga nätverk är precis lika viktigt.

DEN ALLMÄNNA KURSEN riktar sig till dem som ingår i en förbunds- eller föreningsstyrelse och utbildningskursen är avsedd för den som är utbildningsansvarig i sitt förbund. Dessutom erbjuds rekryteringskurs, ungdomsledarkurs och en fördjupad ungdomsledarkurs. Årets funktionärsvecka samlade 100 personer, om man räknar både kursdeltagare och instruktörer.

SNABB VÄG IN I FÖRSVARsutBILDARNA

Daniel Walkendorff reste till Tylebäck i år för att gå rekryteringskursen. Han berättar att han fick kontakt med Försvarsutbildarna på ett evenemang 2015, visade intresse för att bli sjukvårdare i Hemvärnet och fick en utbildningsplan samma dag.

– ”Vi behöver verkligen sjukvårdare!”, minns jag att de sa och efter utbildningen blev jag placerad på Norra Smålandsbataljonen, först som sjukvårdare och nu flera år senare är jag stabs- och trosschef med uppgift att rekrytera specialister som sjukvårdare, signalister, fältkockar med mera.

Sedan några år tillbaka är Daniel suppleant i förbundsstyrelsen för Norra Smålandsförbundet hos Försvarsutbildarna och det är i den rollen han deltar i funktionärsveckan. Han berättar om den ordinarie styrelsemedlemmen som ansvarar för rekryteringsarbetet och hur han vill bli ett stöd i det arbetet.

– Den ledamoten gör och har gjort ett fantastiskt arbete och jag vill gärna vara en resurs som kan avlasta och stötta, särskilt som jag har en del erfarenhet av att rekrytera i min gamla hemvärnsbefattning. Jag är även ställföreträdande ungdomsledare och har rekryterat mycket på ungdomssidan.

VIKTIGA MÖTEN

Daniel säger att funktionärsveckans rekryteringskurs var givande på flera sätt. Det var nyttigt att träffa människor från andra förbund och höra hur andra styrelser fungerar.

– Det jag kunde se är att vår styrelse fungerar väldigt bra och jag är verkligen glad över att tillhöra en välorganiserad styrelse där alla tar sitt ansvar för att helheten ska fungera.

– Sedan är det fantastiskt att få möta andra människor och bygga ut sitt nätverk.

Han berättar att han började prata med en av de andra kursdeltagarna.

– Den personen sa ”Jag har ingen koll på rekrytering på den militära sidan och hur rutinerna ser ut där.” Då berättade jag att jag har ganska dålig koll på den civila sidan och det slutade med att vi bytte mailadresser och bestämde att vi ska försöka hjälpa varandra.

TEXT: ANNA WIDERBERG

Daniel Walkendorff reste till funktionärsveckan i sin roll som suppleant i förbundsstyrelsen för Norra Smålandsförbundet. Foto: Privat

FÖRSVARSSINNOVATION: REALISTISKA ÖVNINGAR DRIVER UTVECKLINGEN AV TELEKRIGSFÖRMÅGAN

Forskare och förband arbetar sida vid sida för att utveckla teknik, metoder och operativ förmåga inom telekrig.

FOI var på plats vid militärövningen Aurora 2026. Målet för forskarna var att skapa en realistisk telekrigsmiljö för förbanden att öva i. Det är ett nytt samarbete med Försvarsmakten för att höja förmågan inom signalspaning och störning av radiokommunikation.

Att öva tillsammans är en viktig del av arbetet med behovsdriven innovation.

– VI AGERADE MOTSTÅNDARE UNDER ÖVNINGEN och deltog för att drilla de svenska förbanden i telekrig genom att utsätta dem för realistiska situationer på en lämplig nivå, säger verksamhetsområdeschef Jonas Nordlöf på Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

I moderna konflikter försöker motståndaren ofta slå ut samband och teknik innan striden ens börjat. Att öva i en aktivt telestörd miljö ingår därför som ett moment i Aurora 2026. Under övningen användes bland annat FOI:s egna system, som tagits fram i utbildningssyfte.

– Vi utbildar förbanden i att spana och positionera var motståndaren befinner sig. Vi tränar också deras taktiska uppträdande, så att vi blir bättre på att inte röja oss. Dessutom övar vi förmågan att störa ut motståndarens radiokommunikation, säger Jonas Nordlöf.

TELEKRIG ETT ALLT VIKTIGARE INSLAG I MODERN KRIGFÖRING

Erfarenheter från Ukraina har visat att telekriget har blivit en central del i modern krigsföring. Det innebär bland annat påverkan mot radiokommunikation, drönare och satellitnavigationssystem (exempelvis GPS eller Galileo).

– Att kunna leda förband i telestörd miljö är avgörande för svensk försvarsförmåga. Därför är det viktigt att vi tränar tillsammans med Försvarsmakten, så att soldater, chefer och förband får öva sig i att verka i en realistisk telekrigsmiljö, säger Jonas Nordlöf.

Övningen genomfördes tillsammans med Södra skånska regementet P 7. Sammanlagt deltog fler än 2 700 soldater under övningarna i Skåne. Johan Hagsell är brigadsambandschef på sjunde brigaden. Han ser positivt på FOI och Försvarsmaktens samverkan under Aurora 2026.

ATT ÖVA I TELESTÖRD MILJÖ EN DEL AV ÖVNINGSPLANEN VID AURORA

– Att öva i en telestörd miljö med både pejling och störning är ett nytt sätt för oss att träna på. Det har gett oss värdefulla erfarenheter i hur vi kan utveckla verksamheten, samtidigt som vi får ökad förståelse för hur systemen utvecklas, säger Johan Hagsell.

Från dag ett har de, tillsammans med FOI, fått en tydlig bild av hur stödet inom pejling och störning kan se ut, vilket därefter har arbetats in i övningsplanen. Att FOI haft personal på plats har också medfört ett utbyte av erfarenheter.

SAMARBETET DRIVER INNOVATIONEN FRAMÅT

– Innovation är något vi arbetar med dagligen genom vårt verksamhetsutbyte, och samtalen med FOI:s personal har varit mycket viktiga för att stärka oss som förband, säger Johan Hagsell, brigadsambandschef.

För FOI är övningen också en viktig del av arbetet med behovsdriven innovation. När forskare och förband arbetar nära varandra kan behov, erfarenheter och idéer

fångas upp direkt i den miljö där förmågan ska användas. På så sätt blir övningen inte bara ett tillfälle att stödja Försvarmaktens utbildning, utan också en väg att föra lärdomar från praktisk verksamhet vidare in i forskning och teknikutveckling.

” ATT KUNNA LEDA FÖRBAND I TELESTÖRD MILJÖ ÄR AVGÖRANDE FÖR SVENSK FÖRSVARSFÖRMÅGA.

Jonas Nordlöf, verksamhetsområdeschef FOI

SKA FÖRBÄTTRA FÖRBANDENS TAKTISKA UPPTRÄDANDE

Jonas Nordlöf på FOI betonar att det är viktigt att telekrig blir en integrerad del av övningar, så att svenska förband kan vässa sina förmågor.

– Det är jätteviktigt att telekriget inte blir något som är abstrakt eller teoretiskt. Telekriget ska vara något som

soldater, chefer och förband möter i en realistisk situation och därigenom kan växa utifrån det, säger han.

FOI har forskat inom telekrig under en väldigt lång tid. Till sin hjälp vid Aurora har man med sig egenutvecklade demonstratorsystem, som tagits fram för att kunna användas vid övningar och ge förutsättningar att träna förbanden.

– Vi övar flera saker. Till exempel, hur soldater ska agera när de utsätts för störning och när vi vet att motståndaren har egna spaningsförband. En annan aspekt är att skapa en förståelse för motståndarens förmågor, så att man tar med det i planeringen, säger Jonas Nordlöf.

TEXT OCH FOTO: JOEL ATTERMARK/FOI

● fakta

VAD ÄR TELEKRIG?

Telekrig handlar om att använda det elektromagnetiska spektrumet för att skapa övertag i militära operationer. Det omfattar bland annat att upptäcka, analysera, påverka eller skydda radio-, radar- och optroniska system och signaler. I takt med att moderna försvar blir allt mer beroende av elektronik, sensorer och trådlös kommunikation har telekrig blivit en avgörande del av militär förmåga. Realistiska övningar är viktiga för att utveckla och pröva både teknik och metoder under förhållanden som liknar verkliga insatser.

Telekrig är en central del av modern krigföring. Genom gemensamma övningar stärks förmågan att möta framtidens hot.

INTENSIV SOMMAR FÖR ENGAGERADE UNGDOMAR

– Det bästa är den fantastiska utsikten som fjällmiljön bjuder på, säger David Olofsson om kursen "Ungdom – tema fjäll" på Camp Ånn. Foto: David Olofsson

Försvarsungdomar har oftast fullt program även på sommaren. Vi tittar åter in hos ungdomarna i Halland och Bohuslän-Dal som under sommaren upplevt tuffa utmaningar, hisnande naturupplevelser och känslosamma stunder.

EMIL TOG EMOT UTMÄRKELSE OCH GENOMLEVDE SOLSTING

Den 5 juni fick Försvarsungdom Halland ta emot en fana från Stiftelsen Sveriges Nationaldag på Halmstad slott av Hallands Landshövding Anders Thornberg. Allt var mycket högtidligt, men det hände också något oväntat.

– Plötsligt kallade landshövdingen fram mig och korpral Dahlin beordrade "Med språng!", minns Emil Nilsson.

– Jag blev tilldelad en utmärkelse för min tid i Försvarsungdom Halland eftersom jag rycker in som värnpliktig i augusti. Jag fick en fin motivering tillsammans med diplom och förtjänstmedalj och dessutom en trumpetfanfar!

Ifrån den veckolånga övningen Solsting minns Emil framför allt när han och de övriga i stabskursen skulle sätta upp högantenner och upprätta samband.

– Det första hindret vi stötte på var knotten på övningsfältet, det var helt fruktansvärt!

– Det andra hindret var att våra antenner inte fungerade som de skulle. Vi tvingades plocka ner dem flera gånger, felsöka, byta plats och montera upp dem igen i detta knotthav. Det var en riktig pärs och jag kände där och då att inget kunde bli jobbigare än det vi just hade gått igenom.

Samlingen vid övningens slut fick Emil att tänka efter.

– Jag har varit med på många övningar sedan jag började i Försvarsungdom hösten 2023, och deltagit på många uppställningar, men nu var det sista gången. Det var lite sorgligt på något vis, men jag är ändå glad över att jag har fått vara med om så mycket kul under tiden i Försvarsungdom. Nu blickar jag framåt mot värnplikten och känner mig redo att ta nästa steg i de gröna kläderna.

NOEL OCH LISA-MARIE MINNS EN KÄNSLOSAM AVSLUTNING

Vi befinner oss i Regementsparken vid I 17 i Uddevalla. På programmet står först nationaldagsfirande och därefter Försvarsungdom Bohuslän-Dals egen avslutning.

– Vi ska vara med på ceremonin och marschera in på scenen och vi har övat och övat för att det ska bli så bra som möjligt, berättar Noel Aneröd.

– Jag var väldigt nervös inför ceremonin i år eftersom vi förra året var tvungna att stå upp i flera timmar. Av någon anledning så känns det mycket svårare att stå still i samma position än att vara ute på övning, säger Lisa-Marie Schulz.

– Därför var jag väldigt lycklig när jag fick reda på att vi skulle få sitta ner under ceremonin i år, säger Lisa-Marie och fortsätter:

– Vår egen avslutningsceremoni kom närmare hjärtat då vi var tvungna att inse att detta var vårt sista tillfälle tillsammans med våra kamrater i den äldsta årskursen.

– Det kändes sorgligt att tänka på alla stunder och minnen som jag delar med dessa människor, och att efter ceremonin så tar de stunderna slut. Istället kommer det nytt folk som vi kommer dela nya stunder och minnen med i framtiden.

– Jag påminns om hur jag själv börjar närma mig slutet i Försvarsungdom. Ibland känner jag att det går för snabbt och det känns sorgligt att detta inte kommer fortsätta för alltid.

Noel berättar att han var riktigt nervös inför avslutningen.

– Jag skulle hålla ett tal för en av ungdomarna som har uppfört sig mycket gott och som vi i styrelsen tyckte skulle få något extra.

– Jag själv tyckte att talet blev bra men det finns förstås alltid förbättringar. Efteråt kom en äldre kamrat och tackade mig, han hade fått en tår i ögat av mitt tal.

– Det känns konstigt att jag nu går in i mitt andra år i Försvarsungdom men det ska bli otroligt kul att få göra mer saker.

ELIN TRÄNADE INFÖR RIKSHEMVÄRNSCHEFENS UNGDOMSTÄVLING PÅ HVSS

– Under sommaren har vi samlats ett antal gånger för att marschera, öva hinderbana och skytte inför rikshemvärnschefens ungdomstävling och vi har varit mer taggade än någonsin, berättar Elin Ståhl och redogör för hur en heldagsträning kunde se ut:

– Vi tränade, umgicks, och övade problemlösning där lagen ställdes inför utmaningar i form av prickkastning, avståndsbedömning, orientering och hinderbana. Orienteringen utförde vi två och två, där vi prioriterade att hitta kontrollerna ordentligt framför att det skulle gå snabbt. Ibland stötte vi på problem och hinder, men efter prövande och omprövande kom vi fram till lösningar på problemen.

– Solen gassade och gjorde våra rörelser en aning sega i värmen, men vi kämpade på och såg till att dricka mycket vatten och fylla på med energi. Det var trötta men glada ungdomar och instruktörer som skildes åt med nya erfarenheter i slutet av dagen, avslutar Elin som vill rikta ett särskilt tack till lagledaren och instruktören Johan Axéll.

– Han har lagt ner själ och hjärta för att få upplevelsen inför tävlingen så bra som möjligt. Han och den andra lagledaren och instruktören Emil Dahlin stöttar och hjälper oss på bästa sätt.

DAVID ÄGNADE SOMMAREN ÅT SOLDATPROVET OCH EN KURS I FJÄLLMILJÖ

I Soldatprovet vandrar ungdomarna 30 km i grupp samt genomför ett antal övningsmoment under ledning av erfarna instruktörer.

– Vi började med att ordna så att allas ryggsäckar vägde tillräckligt, minst 8 kg. Vandringen var indelad i etapper och mellan dessa gjorde vi olika övningsmoment, som till exempel kast med blind handgranat och avståndsbedömning.

– Det största problemet under en sådan här vandring är ofta skoskav, det är därför viktigt att byta strumpor regelbundet, något som min grupp skötte väl. Dagen gick bra, min grupp och jag klarade marschen och dagen avslutades med korr och bröd samt utdelning av årets soldatprovsmärke.

David har även hunnit med Försvarsutbildarnas kurs Ungdom – tema fjäll på Camp Ånn i Jämtland i sommar.

– Första kursdagen kördes vi ut till Storulvåns fjällstation där vandringen startade. .

– Det bästa med vandringen är den fantastiska utsikten som fjällmiljön bjuder på. Som längst bort var vi och besökte Sylarnas fjällstation. Kvällen vid Sylarna bjöd på en fantastisk solnedgång mellan bergen och en natts mycket god sömn, så god att mitt tältlag och jag blev sena till morgonuppställningen. Sista vandringsdagen var det mycket regn, men det var inga större problem. Efter tre dagar var vi tillbaka i Ånn för materiellvård, bad och bastu. Det här är en mycket bra kurs om man tycker om att vara i fält, vandring eller i fjällmiljö.

VI FÖLJER UNGDOMARNA MOT FRAMTIDEN

Elin Ståhl och Emil Nilsson hör till Försvarsungdom Halland. Noel Aneröd, David Olofsson och Lisa-Marie Schulz hör hemma i Försvarsungdom Bohuslän-Dal. Försvarsungdom är Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet som ger ungdomar mellan 15 och 20 år chansen att få veta mer om totalförsvaret och om vad det kan innebära att försvara sitt land.

TEXT: ANNA WIDERBERG

Stora bilden: Emil Nilsson tog emot utmärkelse från Landshövding Anders Thornberg. Foto: Privat

Bilderna till hö, uppifrån och ner: Noel Aneröd, David Olofsson, Elin Ståhl och Lisa-Marie Schulz. Foto: Anna Widerberg och Försvarsungdom Bohuslän-Dal

STOPPA BLÖDNING – MED TRYCK

Det finns olika tekniker för att stoppa en större blödning, men det allra viktigaste i en akutsituation är att agera. "Känns det bra?", frågar Fredric när deltagarna har fäst tourniquet på varandra. Alla försöker le, men det blir mest en grimas för att det faktiskt gör ont.

UNDER VÅREN STARTADE FÖRSVARsutBILDARNA en ny utbildning, Stoppa blödning, med målet att identifiera, agera och kontrollera en akut situation. Utbildningen riktar sig till allmänheten och består av en del teori, med kunskap om blodet, funktion och skillnaden mellan artär, ven och kapillär och en del praktisk övning av de olika teknikerna för att stoppa en större blödning.

Det som oftast orsakar stora blödningar är olika typer av skottskador och olyckshändelser. Tiden är kritisk och vid en okontrollerad blödning förblöder en människa inom 3-5 minuter.

FULLSATT KURS

Kursledare är Fredric Ericson och Peter Guné. Fredric är också kursansvarig och kontaktperson för denna och kurser inom HLR, Hjärt- och lungräddning. Att båda kursledarna trivs med sina uppgifter som instruktörer märks genom deras engagemang då de undervisar de knappt tjugo deltagarna vid Stoppa blödning-kursen i Stockholm i början av maj.

Kursen var fullsatt och av deltagarna var det flera par.

– Vi driver ett eget företag inom vindkraftsektorn, ligger mycket ute på vägarna och kör och arbetar ofta långt ut i skogen, så vi vill känna oss förberedda om något skulle inträffa med oss eller våra anställda, säger Cecilia och Henrik Eriksson-Nyberg, som åkt från Sundsvall till Stockholm, för att vara med på kursen.

INTRESSERADE DELTAGARE

Ett annat par, Caroline Ekstrand och Thomas Muller, berättar att de båda är intresserade av sjukvård med tanke på det aktuella säkerhetsläget i världen.

– Kursen var bra och innehåller mycket praktiska moment där vi fick öva. Vi fick också höra att när man drar åt en tourniquet så hårt som krävs, så ska man "släppa empatin för att rädda någon annan". En tourniquet är inte självförklarande, utan det är bra att man tränar på den, säger Caroline och Thomas, journaliststudent respektive apotekare, som bor strax utanför Stockholm.

Intresset för att lösa de praktiska övningsuppgifterna var stort i gruppen och många frågor ställdes till instruktörerna. Under kursen visas också tre korta dramatiska filmer från verkliga händelser med stora blödningar.

VIKTIGAST ÄR ATT INGRIPA

– Men trots allt är det allra viktigaste inte vilken metod du använder i en akutsituation, utan det är din vilja att agera! Att bestämma sig för att ingripa och att tänka på att alla som kan hjälpa kan göra nytta. En kan lägga tryckförbandet, en kan larma, en kan möta ambulansen, en kan hålla undan nyfikna åskådare och en kan vinka

undan trafik. Du kan göra skillnad mellan liv och död, betonar Fredric.

– Alla som gått kursen är hjärtligt välkomna att göra om den igen efter en tid, som repetition, säger Peter. Allt man övar på blir man också säkrare på och då känns det också enklare att ingripa och agera, vilket kan vara livsavgörande vid en olycka eller annan akut situation.

TEXT OCH FOTO: ANJA REIMERS

● fakta

Mängden blod i en människa är ungefär 7-8 procent av kroppsvikten. En person som väger 70 kilo har ca 5 liter och att förlora mer än 40 procent av den volymen medför livsfara.

Blodkärlet består av vener, artärer och kapillärer.

Artärblödning är pulserande - och det är också den mest kritiska blödningen.

Katastrofblödning är det om blodpölen kan uppskattas till cirka 1,5 dl eller mer. Tecken på katastrofblödning kan vara genomblödda kläder, pulserande eller kraftigt rinnande blödning, traumatisk amputation av arm eller ben eller polär med blod på marken.

Kursen Stoppa blödning är tre timmar lång och går vid olika tillfällen över hela landet. Gå in på forsvarsutbildarna.se för datum, plats och anmälan.

Uppifrån och ner:

Caroline Ekstrand och Thomas Muller är intresserade av sjukvård med tanke på det aktuella säkerhetsläget i världen.

Henrik och Cecilia Eriksson-Nyberg, som åkt från Sundsvall för att vara med på kursen.

Försvarsutbildarnas instruktörer Peter Guné och Fredric Ericson.

OM DU KOMMER FRAM TILL EN PERSON SOM BLÖDER

Se dig omkring och försök notera vad som hänt – men tänk på din egen säkerhet också! Är platsen säker? Finns det en gärningsman? Något fordon som är igång? Finns vägar i närheten som kan medföra risker vid platsen?

LARMA 112 OCH SAMVERKA MED ÖVRIGA PERSONER PÅ PLATSEN!

Är det flera människor i närheten, peka på någon och säg "du ringer 112". Säg inte "kan någon ringa 112", då blir det lätt att alla tänker att någon annan ringer.

OLIKA TEKNIKER FÖR ATT STOPPA EN STÖRRE BLÖDNING

DIREKTTRYCK

Här trycker du direkt ovanpå såret med dina händer, eller med dina fingrar direkt inne i såret, mot blödningskällan. Tryck tills hjälp kommer.

SÅRPACKNING

Sårpackning görs genom att du först trycker med dina fingrar inuti själva såret mot blödningskällan. Du packar sedan såret med tamponeringsväv eller annan mjuk textil som finns tillgänglig. Packningen ersätter då trycket du haft med fingrarna. Du behöver inte tänka på att det måste vara sterilt i det här läget, det primära är att få stopp på blödningsen. Läg sedan direkttryck ovanpå det packade såret tills hjälp kommer.

AVSNÖRANDE FÖRBAND

Tourniquet är ett hjälpmedel för att kunna snöra av blodcirkulationen helt i en arm eller ben. Det fungerar inte över leder (knäskål, armbåge), utan bara på mjuk vävnad. Tourniquet ska dras åt hårt och ska aldrig lossas på eller tas bort av någon annan än sjukvårdspersonal.

– Dra åt med spännarmen, "pinnen", tills blodet slutar flöda – det gör ont och huden skiftar färg – sedan drar ni

ett varv till, förklarar Fredric. Drar ni hårt är ni snälla – det är nämligen det som räddar liv.

Placera tourniquet, eller avsnörande förband, så högt upp på armen eller benet som möjligt. Ett tips är att sätta dig ner, då får du mer kraft att dra åt spännarmen.

BLODSVEP

Deltagarna fick också lära sig blodsvep. Det är ett sätt att hitta var på kroppen blödningsen kommer ifrån, eftersom det inte alltid syns då sårstället kanske döljs av kläder eller finns på undersidan av kroppen. Vid sårsvap drar man med båda händerna utefter den skadades armar och ben, finns det då en blödnings, ser du var du "drar fram" blodet. Blödningsen ska då stoppas med direkttryck, sårpackning eller tourniquet.

SKYDDA MOT NEDKYLNING

Då en människa förlorar blod börjar man frysa, så skydda den skadade personen med det du har, helst både underifrån från markkyla och ovanifrån med ett klädesplagg eller filt.

När blödningsen har avstannat kan det vara en fördel att lägga personen i stabilt sidoläge, för att säkra luftvägarna.

Så gör man en sårpackning.

Placering av tourniquet på överarm.

VÄLFÄRD UNDER PRESS – VÅRDEN OCH DEN EKONOMISKA TRYGGHETEN

Hur säkerställer ett samhälle att människor får den vård, omsorg och trygghet de behöver även under kris och krig? Möt beredskapssektorerna Hälsa, vård och omsorg samt Ekonomisk säkerhet.

BETÄNK FÖLJANDE SCENARIO: Ryssland testar Natos försvarsförmåga genom ett väpnat angrepp på Sverige. Försvaret står upp – men sjukhusen fylls ändå snabbt av skadade.

Samtidigt behöver pensioner, sjukpenning och andra ersättningar fortsätta betalas ut. Samhällskontraktet sätts på prov. Hur motståndskraftig är den svenska välfärden? Och hur säkerställer vi att välfärdens viktigaste funktioner fungerar under kris och krig?

I fokus för den här artikeln står beredskapssektorerna Hälsa, vård och omsorg samt Ekonomisk säkerhet – två av det civila försvarets tolv beredskapssektorer.

BEREDSKAPSSEKTORN HÄLSA, VÅRD OCH OMSORG

I denna sektor är Socialstyrelsen sektorsansvarig myndighet. Övriga som ingår är Folkhälsomyndigheten, Läkeemedelsverket och E-hälsomyndigheten.

Enligt ansvars-, närhets- och likhetsprincipen ska kriser tas om hand lokalt i så stor utsträckning som möjligt. Men en nyhet med den nya sjukvårdslagen som trädde i kraft den 1 januari i år är det statliga ledningsmandatet.

Taha Alexandersson, beredskapschef på Socialstyrelsen. Foto: Socialstyrelsen

En frisk befolkning är en förutsättning för att hela totalförsvaret ska fungera, menar Taha Alexandersson. Foto: Niklas Laurin / Region Skåne

– Befinner sig en region eller kommun i ett katastrof-tillstånd ska man enligt den svenska modellen lösa det med samverkan och frivillighet. Men går det inte att lösa problemet, finns det numera ett mandat där staten kan beordra andra regioner eller kommuner att hjälpa till, säger Taha Alexandersson, beredskapschef på Socialstyrelsen.

MER ÄN SJUKHUS

Det är lätt att tänka på de akuta skadorna i händelse av en större krishändelse. Men vad som följer efter är lika viktigt – hela vårdkedjan måste fungera.

– Det spelar ingen roll om man gör ordentliga insatser i början av ett traumaomhändertagande om man inte har planerat för en god rehabiliteringsvård, säger Taha Alexandersson.

När Socialstyrelsen tillsammans med övriga myndigheter bygger upp och förstärker beredskapen talar man om PLUS-modellen: P för personal, L för lokaler, U för utrustning och S för styrning och samordning.

VIKTEN AV EGENBEREDSKAP

När det värsta inträffar behöver det offentligas resurser prioriteras.

– Varje person behöver delta i vaccinationsprogram, hålla igång sin hälsa, se till att ha en egenberedskap för läkemedel. Har du inte en frisk befolkning och en försvarsvilja kommer vi inte ha tillräckligt med människor som kan bemanna varken det militära eller civila försvaret, säger hon.

LÄRDOMAR FRÅN UKRAINA OCH PANDEMIN

– Erfarenheterna från Ukraina visar att vård och sjukhus kan bli måltavlor i krig, konstaterar Taha Alexandersson.

– Vi kan behöva flytta vården till skyddade lokaler och vi behöver förbereda alternativa transportvägar när vi inte har luftrummet till förfogande. "We survived because we went underground".

PERSONALEN VIKTIGAST

Den absoluta största utmaningen för beredskapssektorn Hälsa, vård och omsorg är kompetensförsörjningen.

– Utan personal finns ingen vård. Vi behöver säkra att kompetent och utbildad personal finns och att personalen är uthållig, säger Taha Alexandersson.

EKONOMISK SÄKERHET – SAMHÄLLET EKONOMISKA NERVSYSYSTEM

I sektorn Ekonomisk säkerhet är Försäkringskassan sektorsansvarig myndighet och samordnar arbetet som också innefattar Arbetsförmedlingen, Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Statens servicecenter och Riksgäldskontoret.

Varje år hanterar sektorn omkring 721 miljarder kronor i ersättningar – ungefär tolv procent av BNP.

– Vi har en samhällsviktig funktion som handlar om finansiering av offentlig verksamhet och utbetalning av statliga ersättningar och löner, säger Carl-Johan Mårtenson, chef för beredskap och sektorsansvar på Försäkringskassan.

Utöver det har Statens servicecenter ansvar för landets servicekontor där medborgare kan möta, få hjälp och information från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket.

VAD HÄNDER OM SYSTEMEN STANNAR?

Skulle myndigheterna i sektorn inte kunna utföra sitt arbete på grund av omfattande störningar påverkas cirka två miljoner personer direkt (*Läs mer i FOI:s rapport "När kommer pengarna?"*).

– Den direkta konsekvensen skulle bli att människor inte kan betala mat eller hyra och att vi inte lyckas att upprätthålla samhällskontraktet, säger Carl-Johan Mårtenson.

Under 30 års tid har sektorn arbetat för att stärka motståndskraften och robustheten i systemet. Även här har man under de senaste åren dragit lärdomar från Ukraina.

– Där den svagaste punkten är, där slår man till. Det innebär att det inte finns någon del i samhället som är skyddat. Det har blivit en ögonöppnare även för den här sektorn, som är en del av förvaltningen av vårt samhälle.

FRÅN FÖRVALTNING TILL BEREDSKAP

Försäkringskassan lyfter behovet av en kulturförändring där medarbetare och chefer tränas för att kunna fatta snabbare beslut under press.

– Därför genomför vår sektor nu utbildningen "Handlingskraftigt ledarskap i kris och krig" tillsammans med Försvarshögskolan, där 2 000 chefer från tio myndigheter utbildas.

Servicekontoren kan i en kris bli en viktig kanal för verifierad information till medborgarna. Foto: Björn Larsson Rosvall, TT / Statens servicecenter

Till hö: Carl-Johan Mårtenson är chef för beredskap och sektorsansvar på Försäkringskassan. Foto: Försäkringskassan

Oavsett om det handlar om vårdplatser eller utbetalningar är uppdraget detsamma: att samhället fortsätter fungera när det utsätts för sina svåraste prövningar.

TEXT: CHRISTOFFER HIDING

● fakta

BEREDSKAPSSEKTORERNA

Det civila försvaret är indelat i tolv beredskapssektorer, till exempel energi, hälsa och finansiella tjänster. Varje sektor leds av en sektorsansvarig myndighet som samordnar arbetet mellan berörda myndigheter och, i vissa fall, privata och kommunala aktörer.

Syftet är att tydliggöra ansvar och stärka samhällets förmåga vid kris och krig. Sektorerna fungerar som samverkansnav, där aktörerna gemensamt tar fram inriktning och åtgärder. Strukturen hålls ihop av Myndigheten för civilt försvar. Läs mer i Försvarsutbildaren, nummer 1 2026.

Gör jobbet själv först och använd sedan AI som mentor och bollplank, tipsar Linus Kanestad på FOI. Foto: Bilden är skapad med AI

SÅ ANVÄNDER DU AI SMART – OCH UNDVIKER ATT BLI LURAD

Att första gången chatta med en generativ AI kan kännas svindlande. På några sekunder kan en AI hjälpa dig att ta fram ett recept av det som finns i kylskåpet, diskutera grekisk filosofi eller planera fyra veckors semester.

MEN HUR KOMMER MAN IGÅNG, och hur bör man använda tekniken? Vi lät forskningsingenjören Linus Kanestad på FOI guida oss.

Till skillnad från annan avancerad teknik är generativ AI enkel att använda. Man skriver eller pratar med språkmodellen på sitt modersmål – och kan ställa frågor om i princip allting.

– Det är otroligt användbart. Och du kan använda det till precis vad som helst, säger Linus Kanestad, forskningsingenjör och AI-expert på FOI.

Det är enkelt att komma igång: gå in i din webbläsare, på telefonen eller på datorn, och sök på till exempel ChatGPT eller Claude. Klicka dig vidare och ställ en fråga eller börja resonera med den artificiella intelligensen i chattfönstret.

– Du kommer att bli imponerad, kanske allra mest inom områden där du själv är kunnig. Jag är ganska bra på att programmera, men det finns inte på kartan att jag skulle

kunna slå ChatGPT i någon programmeringsuppgift. Och det tror jag kan appliceras på i princip alla områden. Våga testa och till slut kommer du att hitta ett användningsområde som passar för dig, säger Linus Kanestad.

LEJ BORT TRÅKIGA UPPGIFTER

Ett bra sätt att använda AI i vardagen är att låta den ta hand om saker man gör som är enformiga.

– Det gör att du kan leja bort arbete som egentligen bara tar dig tid och inte ger dig så mycket tillbaka. Ett exempel kan vara att du kanske märker att du får slut på ägg innan du hunnit köpa nya. Om du har betalversionen av ChatGPT kan du instruera den att några dagar i veckan fråga dig om hur många ägg du har kvar.

AI som interaktiv påminnelse och en personlig assistent alltså – endast fantasin sätter gränserna.

Ett annat användningsområde kan vara personlig utveckling och att lära känna sig själv. Linus Kanestad har

testat att ladda upp sin egen dagbok till en AI-modell.

– Du kanske har en text som är så personlig och privat att du inte vill dela den med någon. Då kan det vara väldigt intressant att låta en språkmodell läsa den. Det kan ge otroligt intressanta insikter om sig själv.

– Konversationen blir prestigelös, du behöver inte prata med en person som kan ha åsikter, en AI har inga egna känslor eller intressen.

Men det finns alltid en risk med att dela privat information på nätet. I dagsläget skulle Linus Kanestad inte vara mer orolig för AI-tjänster än för andra internetjänster.

– Var försiktig med vilken information du delar. Välj gärna AI-tjänster som är tydliga med hur de hanterar din data och värnar användarnas integritet, till exempel Brave Leo.

ANVÄND INTE CHATGPT SOM DIN TALSKRIVARE

En generativ AI går alltså att använda till mycket. Men vissa saker avråder Linus Kanestad ifrån.

– Så fort det ska vara något personligt, som att skriva ett tal, så ska man inte låta AI:n göra det. Däremot kan du be AI om tips inför skrivandet, vad ska jag tänka på. Be den peka dig i rätt riktning, som en mentor. När du har skrivit talet kan du be om input till exempel.

AI kan också hjälpa till att snabbt skapa verklighetstroga videor och bilder. Men samma teknik som kan hjälpa oss i vardagen kan också användas på mindre konstruktiva sätt.

Generativ AI gör det möjligt att skapa bilder, videor och texter som är svåra att skilja från verkligheten. Det innebär både möjligheter och risker.

AI-skapat innehåll sprids i stora mängder på nätet och i sociala medier. Materialet tas fram av helt vanliga privatpersoner, men också av illvilliga krafter som tjänar på att skapa material som sår osämja, river upp starka känslor och driver på polarisering.

– För några år sedan var det lätt att avgöra om en bild var äkta eller inte. Ofta var det fel antal fingrar eller liknande avgörande detaljer. Men med nya modeller blir det svårare och svårare, säger Karl Bengtsson Bernander, forskare på FOI.

Han var nyligen på en konferens i Denver. Under en workshop verkar det som att människor blir allt bättre på att avslöja en AI-genererad bild.

– Men när samma människor såg en äkta bild blev de inte säkrare på att den var äkta. Det kan alltså finnas tecken på att vi blir bättre på att avgöra om visst innehåll är fejkat, men inte bättre på att avgöra om det är äkta, säger han.

HUR AVGÖR MAN OM NÅGOT ÄR AI?

För att inte bli nyttig idiot och sprida fejkat AI-material som används i påverkanssyfte delar Karl Bengtsson Bernander med sig av några knep.

– Första steget är att vara uppmärksam på om innehållet är flaggat som AI-genererat av plattformen, men det är inte alltid det är det.

Stöter man på material som väcker starka känslor, men som ändå inte är flaggat, är det bra att ta ett steg tillbaka.

– Stäm av hur du mår i situationen. Är du stressad eller känslomässigt sårbar, då blir du lättare påverkad, tror på materialet eller delar det vidare. Forskning visar också att detta gäller oavsett om du är välutbildad eller inte.

Linus Kanestad, forskningsingenjör och AI-expert på FOI. Foto: Privat

Karl Bengtsson Bernander är forskare på FOI. Foto: Privat

Här kommer klassisk källkritik in i bilden. Vem är avsändaren?

– Kan jag hitta andra källor på det här? Kan jag ta reda på mer om avsändarens avsikter? Man kan också ladda upp bilden i ChatGPT och fråga om den är AI-genererad.

AI ANVÄNDS I DESINFORMATION

Redan i början av Rysslands illegala invasionskrig mot Ukraina cirkulerade en fejkad video på president Zelenskij – en så kallad deepfake – där budskapet var att tittarna skulle ge upp och återvända till sina familjer.

– Vid en närmare granskning såg den inte särskilt övertygande ut. Men det är ett exempel på när man försökte påverka en bred opinion för att ändra uppfattning om något.

Andra exempel är när bilder eller videor på attacker mot civila används för att svartmåla motståndaren.

AI-TEKNIK ANVÄNDS AV KRIMINELLA

Men det är inte bara regimer som använder den här typen av propaganda. Även kriminella kan använda det i bedrägerier för personlig vinning.

– Det finns teknik för att klonar röster. Bedragare kan därför få en AI-röst att låta som din chef eller en släkting för att lura dig att lämna ut information eller skicka pengar.

Tekniken blir vad vi gör den till. Generativ AI kan vara ett kraftfullt verktyg för att lära oss mer eller bli mer effektiva. Men den används också för att vilseleda och manipulera.

Linus Kanestad och Karl Bengtsson Bernander råder därför oss att se tekniken som en assistent, inte en ersättare, och att alltid kombinera nyfikenhet med källkritik.

TEXT: CHRISTOFFER HIDING

● fakta

Generativ AI är en typ av artificiell intelligens som kan skapa nytt innehåll, till exempel text, bilder, ljud eller video. För att göra detta lär den sig mönster från stora mängder data. Med hjälp av dessa kunskaper kan den sedan skapa nytt material som liknar det den har tränats på.

NOTISER FRÅN FÖRBUNDEN

EN (BORT-)GLÖMD DEL AV SVERIGES EFTERKRIGSHISTORIA?

LÖRDAGEN 13 JUNI besökte Orustföreningens medlemmar Backamo Lagerplats, en plats som i mer än 300 år samlade soldater för övningar och utbildning.

Här höll I 17 till från 1720 fram till flytten till Uddevalla 1913. Efter att förbandet lagts ned 1992 drivs lägret numera som en stiftelse och med ideella krafter.

Målet för besöket var Backamo museum och utställningen om andra världskriget och interneringslägret för tyska soldater 1945–1946, ett av de mörkare kapitlen i lägerplatsens och Sveriges historia.

Här togs vi emot av Ingrid och Linda Fuxwall från Backamo Vänner som berättade och visade dokument, fotografier, målningar och hantverk som visade livet i lägret för de internerade.

Det var berättelser om hungerstrejker, självstypningar, självmordsförsök och rymningar, allt för att undvika deportering till Sovjetunionen.

En del av Sveriges efterkrigshistoria som för många är helt okänd och ett besök rekommenderas starkt.

TEXT OCH FOTO: ULLA REIMERS

Deltagare från Orustföreningen samlade utanför Backamo museum.

FÖRSVARsutbildarna PÅ TOTALFÖRSVARSDAGEN NORRBOTTEN

DEN 30 MAJ, samtidigt som Försvarsutbildarnas riksstämma pågick på Tylebäck kursgård, anordnade Luleå kommun *Totalförsvarsdagen Norrbotten* i centrala Luleå i syfte att ge en övergripande bild över arbetet med säkerhets- och beredskapsfrågor. Även myndigheter och andra aktörer inom beredskap och försvar deltog genom att visa och informera om sin verksamhet. Försvarsutbildarna Norrbotten hade eget tält och informerade och visade vad hushåll bör ha hemma för egen hemberedskap i händelse av en kris, som t ex ett längre strömavbrott. Fyra medlemmar med utbildningsansvarig Anders Eklund och hemberedskapsföreläsaren Jan Salminen i spetsen bemannade montern, svarade på frågor och förde samtal med kommuninvånare och tillresta. Stormkök och krislåda med innehåll förevisades för familjer och individer.

– Det var trevligt, och vi hade ett intressant samtal, sade en besökare som kommit från Umeå för att arbeta men också passat på att besöka Totalförsvarsdagen.

– Jag fick med mig många bra saker – mest information men också en praktisk vikkåsa från Försvarsutbildarna.

Det goda vädret gjorde sitt och *Totalförsvarsdagen Norrbotten* var välbesökt. Människor i alla åldrar blev informerade om vad andra gör och vad de själva kan, och i vissa fall förväntas, göra för att förbättra beredskapen.

TEXT: OLIVER HANSSON

Förberett för öppning på Södra hamnplan. Foto: Anders Eklund

SAMVERKAN FÖR BEREDSKAP

FÖRSVARSUTBILDARNA I GÖTEBORG deltog vid ett samverkansmöte den 29 maj hos SVT där vi, tillsammans med representanter från bland annat Västra Götalands militärregion, Polisen, Länsstyrelsen, kommunen och flera andra samhällsaktörer, diskuterade kommunikation, desinformation, beredskap och de utmaningar som kan uppstå vid kris, höjd beredskap och krig.

I en tid där korrekt och tillförlitlig information är en avgörande del av samhällets motståndskraft är samverkan mellan olika aktörer viktigare än någonsin. Genom dialog, kunskapsutbyte och gemensam lägesförståelse stärker vi tillsammans vår förmåga att möta informationspåverkan och framtida kriser.

TEXT OCH FOTO: MARIAM ISMAIL DAOUD

Försvarsutbildarna Göteborgs styrelse-ordförande Claes-Åke Henricsson (till höger) tillsammans med SVT:s chefredaktör Anton Svedsen vid samverkansmötet hos SVT.

SVERIGE I NATO

ÖVERSTE MATTIAS BREHAG har informerat Försvarsutbildarna Skaraborg om Sveriges nya roll i det gemensamma Nato-försvaret. Inledningsvis kan konstateras att den pågående konflikten Ukraina- Ryssland påverkar alliansens sammanhållning. Sveriges inträde i Nato ger för landet långtgående konsekvenser samtidigt som tidsramarna för anpassning är korta. Sveriges nya uppgift är primärt att transportera Nato-förband genom och inom landet. De uppgifterna kommer att få stor påverkan även på det civila samhället. Ryssland bedriver en aggressiv utrikespolitik i vilken de nyttjar såväl cyberkrigföring som hybridkrigföring. Natos samlade förmåga kan ytterligare påverkas av Kinas roll i Asien och de pågående klimatförändringarna.

TEXT OCH FOTO: HANS INGBERT

Överste Mattias Brehag informerade om Sveriges nya roll inom Nato.

Förberedelser inför soldatprov.

SOLDATPROV 2026

FÖRSVARSUTBILDARNA SKARABORG har arrangerat och genomfört årets största övning, nämligen soldatprovet. Sammantaget deltog 36 deltagare och alla klarade av provet. Inga skador registrerades. Provet genomförs som en tremilsmarsch i omväxlande terräng med start och mål vid Flämslätts kursgård. Utmed sträckan fanns upprättat fem vätskekontroller och härutöver en ambulerande sjukvårdspatrull. Det kan särskilt noteras att en förhållandevis stor marschgrupp utgjordes av medlemmar ur Försvarsungdom Skaraborg, vilka parallellt genomförde en strapatsövning. Försvarsutbildarna stöddes av medlemmar ur andra frivilliga försvarsorganisationer. Bland annat svarade Frivilliga Radioorganisationen för radiosambandet. Bland funktionärerna noterades även ordföranden i Frivilligorganisationernas samarbetskommitté.

TEXT OCH FOTO: HANS INGBERT

UNGDOM – TEMA SPANINGS- OCH UNDERRÄTTELSETJÄNST

KURSEN Ungdom – tema spanings- och underrättelsetjänst har genomförts av Försvarsutbildarna Skåne. Kursen inleddes med de vanliga programpunkterna inom ram för kurschefens genomgång för att därefter ganska snabbt gå över till olika formella utbildningsmoment där grunderna i underrättelsetjänst och repetition karta och kompass övades.

Därefter fältlastade man och förflyttade sig ut till Revingehed där fälttjänsten påbörjades.

Väl på Revingehed påbörjades utbildning i bivack, O-plats, tecken och signaler samt grupps former, sjukvårdstjänst och rörlig spaning.

Det blev sammanlagt 3 dygn i "puppa" med ömsom regn, sol och hagelskurar. Maten bestod till huvuddel av rations och på kvällarna grillade man till ungdomarnas stora glädje.

Vid utvärderingen var ungdomarna överlag nöjda med kursen, men hade önskat sig en längre slutövning och att de hade tillförts mer mörkermateriel.

TEXT: MIKAEL OLSSON

En bild från när alla sommarkurser står uppställda på Höllviksnäs i samband med avslutningen. Foto: Roberth Bergqvist

ANDLIG BEREDSKAP IDAG

TERMEN "ANDLIG BEREDSKAP" användes flitigt under andra världskriget och har åter blivit aktuell, i ljuset av omvärldsläget.

Andlig beredskap är en kyrklig term men behöver fyllas med kyrkligt innehåll så att kyrkan känner igen rösten från herden – Jesus Kristus när vi som kristna nalkas krigets verklighet. Eftersom termen också används inom den militära självården inom Försvarsmakten är det i mötet mellan Försvarsmakten och kyrkan som termen får sin fulla innebörd och tolkning.

Förbundet Militära Självvårdare i samarbete med Älmhults församling har genomfört en konferens där det lades ett diakonalt, kyrkligt och akademiskt perspektiv på begreppet "andlig beredskap" och vad det betyder att förvalta Svenska kyrkans andliga arv. I anslutning till det genomfördes två fortbildningsdagar med fokus på hur vi kan bidra till totalförsvaret.

Konferensen inleddes i Pjätteryds kyrka med ett anförande av Kirsti Gustafsson som delgav oss erfarenheter om den andliga beredskapen i Finland under kriget. Efter högmässa så bjöds det på lokalt tillverkad grillad korv.

Följande dag inleddes med mässa i Älmhults kyrka och efter mässan höll Biskop Fredrik Modéus ett föredrag om Inre styrka – inre Hemvärn. Även teologie doktor Ida Olenius föreläste om ämnet.

TEXT OCH FOTO: JAN SÄLLBERG

Uppifrån och ner: Biskop Fredrik Modéus, Kirsti Gustafsson och teologie doktor Ida Olenius.

SJUKVÅRD UNDER PRESS

FÖRSVARsutbildarna Skåne har genomfört kursen Ungdom – tema försvarsmedicin. Under kursen har ungdomarna fått fördjupade kunskaper om försvarsmedicin och sjukvårdskedjans faser. Utbildning i hjärt-lungräddning (HLR)

Realistiska skadefall gav deltagarna möjlighet att öva sjukvård under press.

och folkrätt har varvats med vård under transport och arbete vid förbandsplats.

Mot slutet av kursen genomfördes en tillämpad övning. Efter ett första skadescenario med hjärtstopp och HLR fick sjukvårdskursens transportomgång möta upp stridssjukvårdare för att omhänderta en person med simulerat vådaskott. Hög belastning på ena stridssjukvårdaren ledde till ett spelat scenario med ansträngningsutlöst värmeslag där ungdomarna påbörjade aggressiv nedkylning på förbandsplatsen i samråd med kompanisjuksköterska. Kring midnatt skedde en simulerad trafikolycka där ungdomarna var snabba på plats och började säkra platsen samt omhändertaga en person med misstänkt skullskada.

Ett demonstrationståg blockerade färdvägen till sjukhus och ungdomarna ställde om till PFC ("Prolonged field care"). Under natten kontrollerades Glasgow coma scale samt PEARL (ögonreaktioner) löpande, och med hjälp av ungdomar från Ungdom – tema stab och samband lyckades ungdomar på sjukvårdskursen ställa frågor om fortsatt omhändertagande till bataljonsläkaren.

Klockan 03.00 var vägen åter framryckningsbar och en fördelningsnyckel hänvisade den skadade till Trelleborgs sjukhus. Skickligt nog hade tema stab och samband förberett kartor med färdväg till sjukhuset och efter 15 minuter var skadad, sjukvårdare och signalister uppsatta i bandvagnen redo för avmarsch.

Soluppgången på vägen hem från Trelleborg bjöd in till sinnesro och leenden som snabbt övergick i snarkningar.

TEXT OCH FOTO: VICTOR HULT

RENSNING I RENINGSVERKET

FÖRENINGEN SAMHÄLLSBEREDSKAP genomförde ett studiebesök hos Stockholm Vatten i Bromma.

Under besöket fick vi lyssna till en intressant föreläsning om vattnets resa från våra hem tillbaka till havet. Längs vägen passerade vattnet flera olika stationer där det renades från diverse produkter.

Det framgick tydligt att det tyvärr är mycket mer än avsett som hamnar i avloppen, exempelvis blöjor, tops, våtservetter och andra servetter, kondomer, munskydd, fruktskal samt olika typer av plast.

En grundläggande regel som lyftes fram var att inget annat än kiss, bajs och toalettpapper ska spolas ner i toaletten. Det betonades också att man inte bör hälla ut stekfett i vasken, eftersom det stelnar i rören när det kallnar och kan orsaka stopp och fettproppar.

Sammanfattningsvis fick vi en god grundläggande information om hur vatten- och avloppssystemet fungerar i Stockholms stad.

TEXT: IRMA PALM

Här avlägsnas skräp som felaktigt spolas ner i avloppet, såsom våtservetter, plast och annat avfall. Foto: Miriam Norman

Jörgen Berglund. Foto: Sveriges Riksdag

UNDER VECKAN I ÅNN FÖRSTOD JAG VAD FRIVILLIGHET ÄR

NÅGON GÅNG I BÖRJAN PÅ 80-TALET kom min storebror hem i uniform och pratade exalterat om att han hade gått med i något som hette FBU – frivillig befälsutbildning. Jag fattade ingenting. Jag visste att när man blev arton skulle man mönstra och sen göra lumpen. Men militär när man var 15 år hade jag aldrig hört talas om. Åren gick och brorsan berättade om allt roligt och häftigt de fick göra. Jag har alltid varit plikttrogen och haft respekt för auktoriteter, som storebror var på den tiden, så när jag fyllde 15 fick jag med en kompis till FBUs lokaler i Sundsvall. Jag var full av förväntan. Tyvärr blev jag besviken då vi skulle bädda sängar och stå uppställda i en korridor i en gammal kasern från det nedlagda LV 5 i Sundsvall. Det var inte alls kul eller spännande. Jag deltog den kvällen och beslutade mig att det var nog inget för mig ändå.

PLÖTSLIGT VÄXTE INTRESSET

Jag gjorde min militära grundutbildning på Jämtlands Fältjägarregemente I 5 som kompanibefäl. 15 månader och starten påminde om den jag hade hos FBU fem år tidigare – det här är nog inget för mig. Problemet var ju att jag var pliktad och eftersom jag har respekt för auktoriteter så var det bara att acceptera fakta och stanna på min post, så att säga. Men det som började med tvekan växte till ett intresse och plötsligt förstod jag allt brorsan berättat om sina år i FBU. Det militära var verkligen något jag trivdes i. Så bra att jag stannade kvar och utbildade mig till officer. Ett yrkesval jag aldrig ångrat och ofta längtar tillbaka till.

Att vara nyutnämnd fänrik var fantastiskt på många sätt. Den enda nackdelen var, och är till viss del fortfarande, att det inte är så bra betalt. Jag hade som tur var fina kollegor som berättade att jag kunde jobba extra för Hemvärnet eller de frivilliga försvarsorganisationerna. Försvarsutbildarna, dåvarande FBU, hade och har en

kursgård i Ånn i Jämtland som blev mitt första extraknäck. En upplevelse som jag gick in i med ambitionen att tjäna pengar men som under veckan växte till en insikt om vad frivillighet faktiskt var och är.

FRIVILLIGA GÖR SVERIGE TRYGGARE

Frivillighet är kamratskap, personlig utveckling, utmaningar och att göra skillnad på riktigt. För sig själv, sin familj och inte minst för försvaret av Sverige och numera också våra allierade. Sveriges frivilliga försvarsorganisationer är en grundförutsättning för Totalförsvaret. Med kunskap, erfarenhet, förmåga och flexibilitet gör Försvarsutbildarna och de övriga 17 FFO:erna Sverige tryggare, säkrare och friare. Människor från hela Sverige med olika bakgrund och erfarenheter lämnar sin familj och tar ledigt från sitt jobb, ofta med ekonomisk förlust, för att bidra till försvaret av vårt land, våra värderingar och rätten att bestämma över vår framtid. Det är frivillighet när den är som allra finast.

Jag vill avslutningsvis rikta mig till var och en som läser detta. Sverige är stolt över era viktiga insatser. Vi är tacksamma för det ni gör helt frivilligt för oss andra. Fortsätt med det ni gör, utveckla det ni gör bra och var stolta över era insatser. Hade jag förstått vilka värden ni försvarar hade mitt 15-åriga jag kanske gjort ett annat val. Nu hamnade jag i gröna kläder lite senare ändå och fick som officer bidra till Försvarsutbildarna och flera andra FFO:er. Inte för pengarna utan för att jag sent omsider insåg vikten av frivillighet och styrkan den kommer med. Den kunskapen bär jag alltid med mig som riksdagsledamot och försvarspolitik.

JÖRGEN BERGLUND, riksdagsledamot (M), Försvarsutskottet och ordförande i Försvarsberedningen

”JAG GILLAR ATT ARBETA MED FÖRÄNDRINGAR”

Jörgen Fagerström har varit engagerad i Försvarsutbildarna i 30 år. Foto: Karl Hallkvist

Det hinner inte gå många minuter av intervjun innan jag förstår att Jörgen Fagerström är själva definitionen av en eldsjäl. Det känns lättare att räkna upp vad han inte har gjort inom Försvarsutbildarna än vad han utträttat för rörelsen, som Jörgen gärna kallar den.

TROTS SINA UNGA FEMTIO har Jörgen hunnit att vara medlem i över trettio år. Han gick med i dåvarande FBU direkt efter värnpliktsutbildningen och har därefter varit engagerad i Försvarsutbildarna och aktiv i Hemvärnet.

Inom Försvarsutbildarna har Jörgen haft en mängd olika befattningar inom både förbund och föreningar, för närvarande är han kassör i Östergötlands förbund och instruktör, i huvudsak på ungdomssidan och GU-F.

CENTRALT ENGAGEMANG

Under åren 2009-2015 satt Jörgen i Överstyrelsen inom Försvarsutbildarna med fokus på ungdomsverksamheten och jobbade med utvecklingsfrågor. Senare blev Jörgen också engagerad i olika arbetsgrupper kring centrala IT-projekt, ett naturligt steg eftersom Jörgen till vardags arbetar med IT inom Örebros kommunala förvaltning. Han har arbetat med Försvarsutbildarnas nya medlemsmodul, tagit fram underlag för ny integritetspolicy utifrån GDPR och varit delaktig i implementeringen av TeamTailor, Teams och SharePoint för att nämna några av projekten.

HALVTIDSJABB

– Förr var det här ett halvtidsengagemang men nu för tiden lägger jag kanske två timmar i veckan på Försvarsutbildarna, om det är en övningsfri vecka, säger Jörgen när jag frågar hur mycket av sin fritid han lägger ner på frivilligverksamheten.

– Jag gillar att engagera mig i saker jag tror på och tycker om. Jag gillar att utbilda, särskilt i den militära kontexten, svarar Jörgen på frågan om varför han valt att viga en så stor del av sitt liv åt Försvarsutbildarna och Hemvärnet.

En förutsättning för att Jörgen har kunnat lägga så mycket tid på sitt engagemang är en förstående och

stöttande omgivning. Jörgen lyfter fram sin sambo och en lång rad av chefer han haft i arbetslivet som gett honom den ledighet som behövts.

– De har sett min insats inom Försvarsmakten och Försvarsutbildarna som viktig, säger Jörgen.

UNGDOMSVERKSAMHETEN ÄR SÄRSKILT VIKTIG

Flera gånger under vårt samtal återkommer Jörgen till ungdomsverksamheten och det är tydligt att han vurmar särskilt för den delen inom rörelsen. När jag ber honom att plocka fram något särskilt minne som etsats sig fast är det därför inte förvånande att Jörgen berättar om en ovanligt snörik övning han genomförde med en grupp ungdomar för sexton år sedan.

Jörgen skulle hålla i en planerad vinterövning för ett fyrtiotal ungdomar på I 4:as gamla övningsområde i Östergötland, men på grund rikligt snöfall under natten ansåg ungdomshandläggaren, en erfaren kapten, att övningen måste ställas in. Jörgen tyckte annorlunda och lyckades övertyga kaptenen om att det skulle fungera. En skidmarsch genomfördes där ungdomarna fick turas om att spåra i det tjocka snötäcket. När snöfallet lagt sig sprack himlen upp och det blev en fantastisk vinterdag med strålende sol och meterdjup snö.

När vi rundar av vårt samtal kommer vi återigen in på det här med drivkrafter och Jörgen sammanfattar egentligen hela intervjun i en enda mening.

– Jag gillar att arbeta med förändringar, oavsett om det är nya IT-system, en rutin för övningsförberedelser eller ett pedagogiskt knep för utbildning inom en vapentjänstkurs.

TEXT: NICLAS FRANKLIN

Försvarsmakten utbildar nya poliser

MILITÄRPOLISERNA ska bli fler under de närmaste åren. Orsaken är krav från Nato och att Försvarsmakten växer. Detta skriver Försvarsmakten i en artikel på sin hemsida.

Utbildningen till militärpolis är en termin lång och sker på Militärpolisens stridsskola, MPSS, i Bro utanför Stockholm.

– När de kommer ut på sina förband väljer många att utbilda sig vidare, till exempelvis hundförare eller något inom personskydd eller trafikledning, förklarar kurschefen Anders.

I dag jobbar militärpoliserna främst i första militärpolis-

bataljonen (1. mpbat), inom säkerhetsbataljon (13. säkbat) och ute på förbanden. Planen är att strukturen ska förstärkas och breddas väsentligt och att antalet militärpolis ska öka rejält de kommande åren.

– Varje militärregion och varje militärbas ska tillföras militärpolis, liksom divisionen, förklarar Anders.

Utvecklingschefen på MPSS, Henrik, säger att Nato förväntar sig att militära förband som skickas utomlands också har egen militärpolis med sig vilket innebär att grundutbildningen behöver anpassas.

Frivillig militär utbildning på flera platser i Sverige

UNDER SOMMAREN genomfördes flera omgångar av Frivillig militär utbildning (FMU) på åtta olika platser i landet, skriver Försvarsmakten i en artikel på sin hemsida. I Kosta har nära 120 deltagare fått lära sig militära grunder som fält- och stridstjänst, sjukvård, vapenhantering och krigets lagar.

37 graders värme, ösregn och hagel. Deltagarna på FMU i Kosta har fått känna på att vara soldat i alla fyra årstider – på fem veckor.

– Jag trodde att det skulle vara ännu tuffare men tycker att

det har varit en bra balans under utbildningen, säger Zoe Cheria, 21 år från Linköping.

Hon känner sig ännu mer motiverad nu än innan utbildningen.

– Jag skulle lätt kunna jobba med detta. En av sakerna jag gillat mest är sammanhållningen vi haft i gruppen och plutonen, säger hon.

Frivillig militär utbildning, FMU, är en ny väg in i Hemvärnet för frivilliga som inte genomfört värnplikt eller grundläggande militär utbildning.

Sverige bidrar med hybrida energilösningar i Ukraina

UNDER DRYGT EN MÅNAD har två svenska elektriker rest runt till fyra platser i Ukraina för att installera hybrida energisystem. Uppdraget visade hur ny teknik kan ge både tryggare elförsörjning och lägre miljöpåverkan, skriver MCF på sin hemsida.

Resan pågick under en månad under senvåren. Uppdraget gick ut på att färdigställa installationer som skickats till Ukraina tidigare. Hybridsystemen donerades av Myndigheten för civilt försvar till ukrainska räddningstjänsten SESU och ska bidra till att öka deras motståndskraft mot ryska attacker.

– När elen försvinner stannar inte behoven. Räddningstjänsten måste kunna fortsätta sitt arbete oavsett vilken situation som råder. De här systemen ger SESU en hållbar energiförsörjning, vilket stärker deras förmåga att hjälpa människor även under de mest utmanande förhållanden, säger Natasha Strojkovska, projektledare för insatsen.

Totalt installerades fyra anläggningar, bestående av två containrar, i olika delar av Ukraina. Den ena innehåller material och verktyg, den andra är färdigutrustad med batterier och teknik.

Ny funktion för försvarsinnovation

REGERINGEN HAR GETT Försvarsmakten i uppdrag att skapa en samlad funktion för försvarsinnovation tillsammans med andra försvarsmyndigheter, akademien och näringslivet, berättar Försvarsmakten i en artikel på sin hemsida.

Funktionen ska öka förmågan att snabbare identifiera, utveckla och införa nya lösningar som möter Försvarsmaktens operativa behov.

– Kriget i Ukraina visar att innovationsförmåga har blivit en operativ förmåga och att nya lösningar kan utvecklas på veckor eller månader, inte år.

Den som snabbt kan identifiera ett behov, bygga en lösning och införa den i sitt krigsförband får ett avgörande övertag, säger generallöjtnant Carl-Johan Edström, chef för Försvarsstaben.

– Sverige har en unik styrka i kombinationen av en världsledande försvarsindustri och ett näringsliv fullt av innovativa små och medelstora företag och startups. Den nya funktionen ska göra det enklare för hela denna bredd att bidra till vår operativa förmåga.

Uppdraget ska redovisas den 1 november 2026 till Regeringskansliet.

Drönare beväpnad med tillsats för granater. Foto: Försvarsmakten

Första Visbykorvetten med luftvärnsrobot

VISBYKORVETTEN HMS Härnösand har anlänt till varvet i Karlskrona, där hon ska moderniseras och bland annat utrustas med ett luftvärnsrobotsystem, skriver Försvarsmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

För Visbykorvetterna innebär införandet av Luftvärnsrobot-system 31 ett av de största förmågesprången sedan fartygstypen togs i tjänst.

– Luftvärnsförmågan har konceptuellt funnits med sedan fartygstypens utvecklingsfas men har av olika skäl aldrig

realiserats fullt ut. Med moderniseringen av Visbyklassen tas nu ett viktigt steg mot att förverkliga den ursprungliga visionen för korvett typ Visby, säger örlogskapten Birger Axelsson, fartygschef HMS Härnösand.

Betydelsen av en utvecklad luftförsvarsförmåga sträcker sig långt bortom marinen. Modernt luftförsvar handlar inte om enskilda vapensystem utan om förmågan att sammanföra sensorer, ledningssystem och vapen från flera försvarsgrenar till ett gemensamt system.

Visbykorvetten HMS Härnösand. Foto: Försvarsmakten

Sverige får nya stridsvagnar

FÖRSVARSMAKTEN genomför nu en historisk satsning på stridsvagnar. Arméns befintliga Stridsvagn 122 renoveras och modifieras och den första av dessa rullade ut från fabriken i München under en överlämningsceremoni i somras, skriver Försvarmakten på sin hemsida.

Det handlar om 110 stridsvagnar som efter renovering och modifiering kommer att kallas Stridsvagn 123A. Likadan på utsidan men en helt ny vagn på insidan och en av världens modernaste stridsvagnar.

– Försvarmaktens fokus är bättre verkan och skydd. Vagnarna får bland annat ett nytt vapensystem med ett längre eldrör, nya moderna sensorer så som värmesikten och kameror samt digitala delsystem. Det vapensystemet, i kombination med digitalt eldledningssystem, möjliggör användande av nya

typer av ammunition, säger Niclas Lindberg, sektionschef, FMV.

Förutom modifiering av existerande stridsvagnar köper Försvarmakten även in 44 helt nya vagnar av typen Leopard 2 A8 S. Dessa har i princip samma förmågor som Stridsvagn 123A och kommer att benämnas 123B. De båda vagnarna kommer levereras parallellt under de kommande åren.

Stridsvagn 123A. Foto: Robin S Krüger / Försvarmakten

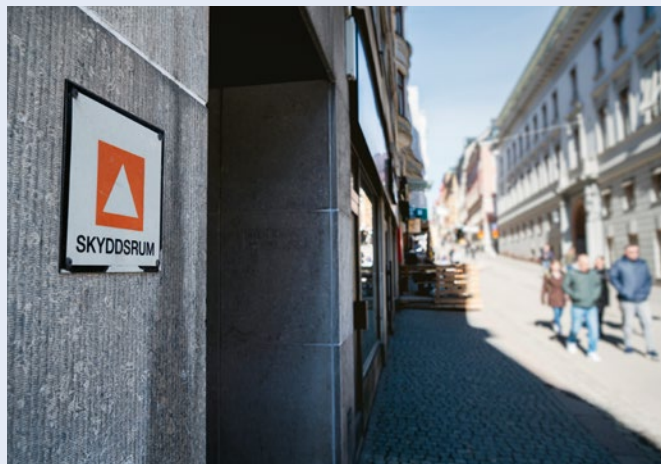
Ny lag om skyddsrum ställer nya krav på kommuner och fastighetsägare

DEN 1 JUNI 2026 trädde en ny lag om skyddsrum och skyddade utrymmen i kraft. Lagen ska stärka skyddet av civilbefolkningen vid krig och väpnat angrepp och innebär förändringar för främst kommuner och fastighetsägare samt att ett system för skyddade utrymmen införs, skriver MCF i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Ett skyddat utrymme ger ett begränsat skydd jämfört med ett skyddsrum men ger ändå ett tillräckligt skydd mot effekterna av stridsmedel som kan komma att användas i krig. Dessa kan

exempelvis vara tunnelbaneperronger, vägtunnlar, parkeringsgarage och källare i betongbyggnader.

Ägare till byggnader eller anläggningar med skyddsrum blir skyldiga att genomföra förenklade kontroller efter föreläggande från myndighet. Även regleringen om underhåll och förbättringsåtgärder gällande skyddsrum förtydligas. På sikt ska ansvaret för kontroller av skyddsrum flyttas från Myndigheten för civilt försvar till länsstyrelserna.

I Sverige finns ca 64 000 skyddsrum. Foto: Myndigheten för civilt försvar

Översvämning. Foto: Myndigheten för civilt försvar

Klimatriskerna för Sverige ökar

I ALMEDALEN I SOMRAS lanse- rades Sveriges första nationella klimat- och sårbarhetsanalys (NKSA). Den ger en samlad bild och bedömning av klimatförändringens påverkan på Sverige, skriver MCF på sin hemsida.

De klimateffekter som i dag bedöms innebära höga risker är främst kopplade till kortvariga händelser, mindre omfattande men ofta återkommande, där skyfall och värmeböljor är särskilt framträdande. NKSA är framtagen av det nationella

expertrådet för klimatanpassning, Klimatanpassningsrådet.

– Det har varit ett mycket intressant och lärorikt arbete där expertrådet involverat nästan 130 experter och analyserat stora mängder material, säger Mette Lindahl Olsson, sektionschef på Myndigheten för civilt försvar.

Arbetet har omfattat flera hundra klimateffekter inom fem övergripande system: hälsa, ekosystem, bebyggd miljö och infrastruktur, livsmedelsförsörjning samt näringsliv och naturresurser.

Över 9 000 värnpliktiga rycker in under året

UNDER AUGUSTI PÅBÖRJADE över 5 000 av årets värnpliktiga sin militära grundutbildning vid Försvarmaktens förband runt om i landet. Totalt välkomnar Försvarmakten över 9 000 nya värnpliktiga under utbildningsåret 2026/2027, den största årskullen på flera decennier och ytterligare ett steg i den fortsatta tillväxten av det militära försvaret, skriver Försvarmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Grundutbildningens viktigaste uppgift är att fylla krigsorganisa-

tionen med personal, men är också Försvarmaktens rekryteringsbas för anställningar och till de olika officersutbildningarna.

Augusti är årets största inryckningsperiod. Under månaden påbörjar värnpliktiga sin utbildning inom armén, marinen och flygvapnet. De kommande månaderna kommer unga kvinnor och män utbildas vid Försvarmaktens förband över hela landet, från Arvidsjaur i norr till Revingehed i södra Sverige.

Stridspaus under Aurora 26. Foto: Försvarmakten

Nordiska flygläkare får samma utbildning

SVERIGE, NORGE, FINLAND och Danmark utvecklar en gemensam grundutbildning för militära flygläkare. Satsningen ska stärka den nordiska interoperabiliteten, skapa en gemensam kompetensbas och öka den operativa förmågan inom Nato, skriver Försvarsmakten i en artikel på sin hemsida.

Det första officiella mötet inom Nato Nordic AeroMedical Working Group genomfördes i Linköping i februari 2025 på svenskt initiativ. Det andra mötet hölls i Oslo, där planerna på den gemensamma utbildningen tog ytterligare steg framåt.

Den nya flygläkarutbildningen kommer att genomföras gemensamt av de fyra länderna. Utbildningen delas upp i fyra moduler där varje land ansvarar för en utbildningsvecka inom sitt särskilda kompetensområde.

En gemensam flygmedicinsk utbildning bidrar till att skapa ett gemensamt språk, likartade arbetsmetoder och ökad förståelse mellan de nordiska ländernas flygmedicinska organisationer. Det förbättrar förutsättningarna att stödja gemensamma övningar, insatser och operationer.

Finska och svenska soldater under invigningsceremonin av FLF Finland.
Foto: Försvarsmakten

Frankrike ansluter till svenskledd Natostyrka i norr

VID NATOTOPPMÖTET i

Ankara meddelade Frankrike att de avser delta i Natos multinationella styrka FLF Finland. Styrkan, som utgår från Boden i Sverige och från Rovaniemi i Finland, utgör ett viktigt bidrag till alliansens avskräckning och försvar längs den norra flanken. Med Frankrikes deltagande stärks Natos avskräckning och försvar i norra Europa, skriver Försvarsmakten i artikel på sin hemsida.

– Ett franskt bidrag till FLF Finland är mycket välkommet.

Det visar på ett starkt europeiskt samarbete, att vi tar ansvar för vår gemensamma säkerhet och att vi inte står ensamma i försvaret av norra Europa, säger generalmajor Johan Pekkari, chef för Försvarsstabens strategienhet.

Den multinationella styrkans stab är förlagd i Rovaniemi, Finland, medan det svenska styrkebidraget till FLF Finland består av en bataljonsstridsgrupp som är grupperad i Boden.

Under 2026 är utbildningen inriktad mot ammunition och minhantering.
Foto: Myndigheten för civilt försvar

RUHB – Räddningstjänst under höjd beredskap

VID UTGÅNGEN 2028 ska befintlig operativ personal i räddningstjänst ha en basförmåga för insatser under höjd beredskap. Utbildningsinriktningen för 2027 omfattar området Urban sök och räddning (USAR). I inriktningen för nästa år ligger fokus på insatser i komplexa och riskfyllda miljöer, såsom ras och instabila konstruktioner, skriver MCF i en artikel på sin hemsida.

Inom ramen för satsningen Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) upprättas årligen en utbildningsinriktning.

I inriktningen specificeras prioriterat ämnesområde, utbildningens innehåll samt tillhörande ersättningsnivå.

Satsningen bidrar till att etablera och vidmakthålla en gemensam nationell basförmåga för insatser under höjd beredskap.

Det övergripande målet är att minst 75 procent av räddningstjänstpersonalen ska ha genomgått utbildning inom respektive ämnesområde senast år 2028, i syfte att stärka den operativa förmågan.

Kontrakt med Polen om utbildning samt uthyrning av ubåt

DEN 29 JUNI skrev Sverige och Polen kontrakt om köp av tre nya ubåtar av svensk A26-typ. Samtidigt skrevs kontrakt avseende utbildning av polska ubåtssjömän samt uthyrning av ubåten HMS Södermanland, skriver Försvarsmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

– Det här är en stor framgång för svenska marinen och för ubåtsvapnet. Vi får ett strategiskt samarbete och partnerskap inom ubåts- och undervattensområdet. Detta samarbete stärker såväl nationernas som Natos förmåga i Östersjöregionen och

bidrar till avskräckning, säger marinchef Johan Norlén.

Utbildningen startar direkt efter sommaren 2026 och genomförs vid Första ubåtsflottiljen i Karlskrona. Utbildningen beräknas pågå i 18 månader och ubåten Södermanland planeras att hyras ut från 2028.

Polens enda nuvarande ubåt är en äldre ubåt av rysk Kiloklass vilket gör tekniksprånget mycket stort. För att förbereda och träna de polska besättningarna på en modern ubåt planeras en utbildning i Karlskrona där svensk ubåtspersonal står för kunskapen.

HMS Södermanland. Foto: Försvarsmakten

Sverige övade på att ge värdlandsstöd till civila aktörer och allierade

DEN 10-11 JUNI genomförde Myndigheten för civilt försvar den andra övningsaktiviteten inom den nationella totalförsvärsövningen Övning av totalförsvär (ÖTF) – en av Sveriges största samverkansövningar inom civilt försvar och totalförsvär.

Övningen fokuserade på hur Sverige tar emot internationell civil och humanitär hjälp vid höjd beredskap och krig, när de egna resurserna inte räcker till. Övningen prövade bland annat att ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer, skriver MCF i en nyhetsartikel på sin hemsida.

– Att vara förberedda när hjälpen kommer är avgörande för Sveriges motståndskraft i ett allvarligt läge. Den här övningen har gett oss värdefulla insikter om både styrkor och utvecklingsbehov i totalförsväret, säger Mikael Frisell, generaldirektör för Myndigheten för civilt försvar.

Övningen samlade aktörer från hela totalförsväret, däribland myndigheter, kommuner, länsstyrelser, Försvarsmakten, näringslivet och frivilliga försvarsorganisationer.

Övning av totalförsvär pågår under åren 2025-2027. Foto: Myndigheten för civilt försvar

Mer tid ombord för värnpliktiga

PÅ DÄCK på minröjningsfartyget HMS Kullen pågår en tävling i livräddarkunskaper. De värnpliktiga ska så snabbt som möjligt fästa rätt knopar på säkerhetslinan. Övningen är ett av många utbildningsmoment under sommardagarna ombord. Här varvas sjömanskap som knopar, morse och flaggsignaler med utbildning i vaktarbete, veckokontroller och övningar i skyddstjänst.

Denna kull av värnpliktiga är den första som tillbringar större delen av sin utbildning på fartygen, istället för i skolbänken på Sjöstridsskolan. Idag är hela

utbildningen elva månader lång, varav sex av dessa spenderas ombord, till skillnad från tidigare knappa tio veckor. Den utökade tiden ger mer tid för praktisk utbildning och möjlighet att lära känna fartyget och besättningarna ombord bättre.

De värnpliktiga deltar så långt som möjligt i den dagliga verksamheten ombord för att ta vara på utbildningstillfällen. När fartygets motormän ska starta upp motorerna är den värnpliktiga motormannen med för att lära sig momenten i praktiken.

Interflex går in i ett nytt skede

EFTER FYRA ÅR och utbildning av tusentals ukrainska soldater, befäl och instruktörer går brittisk-ledda operation Interflex in i en ny era, skriver Försvarsmakten i en artikel på sin hemsida.

– Inom ramen för Interflex har Sverige tillsammans med våra partners utbildat 63 000 ukrainska soldater varav 11 000 instruktörer, säger ställföreträdande arméchef Per Nilsson.

Sverige är en av de 13 partnernationer som aktivt stöttat programmet över tid och har sedan starten i juni 2022 skickat hundratals instruktörer till

Storbritannien för att genomföra utbildning av ukrainska soldater och befäl. Genom åren har instruktörer från hela Försvarsmakten bidragit med utbildning och kompetens inom strids-teknik, överlevnad och ledarskap.

– Det som nu efterfrågas är avancerade specialistutbildningar, något som Sverige och övriga partnernationer hör-sammat. Det är både positivt och naturligt att skifta fokus när vi utbildat tillräckligt med instruktörer för att Ukraina ska kunna täcka sina egna utbildningsbehov, säger Per Nilsson.

Krav på säkerhetsåtgärder som stärker cybersäkerheten

CYBERSÄKERHETSLAGEN som trädde i kraft i januari 2026 ställer krav på företag och myndigheter inom samhällsviktig verksamhet att hålla en hög nivå av cybersäkerhet.

Den 1 oktober kompletteras lagens övergripande krav med föreskrifter som förtydligar vad verksamhetsutövare behöver göra för att uppfylla lagstiftningen, skriver MCF i en nyhetsartikel på sin hemsida.

– Cybersäkerhet är en central del i vår förmåga att motstå störningar. Att stärka cyber-

säkerheten bidrar till att öka hela samhällets motståndskraft, säger Mikael Frisell, generaldirektör vid Myndigheten för civilt försvar.

Sedan NIS2-direktivet beslutades av EU 2022 har det varit känt att fler aktörer skulle omfattas av skärpta krav på cybersäkerhet.

Föreskrifterna beskriver vilka områden organisationen behöver arbeta med och vilka säkerhetsåtgärder som ska övervägas utifrån verksamhetens förutsättningar.

Ny lagstiftning underlättar signalspaning

LAGSTIFTNINGEN SOM STYR FRA:s signalspaning uppdateras. Från och med den 1 augusti gäller en ny lag om signalspaning i krig eller krigsfara och i den befintliga lagen om signalspaning sker en rad förändringar, skriver FRA i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Den nya lagen möjliggör för FRA att bedriva en effektiv och ändamålsenlig signalspaning även under krig eller krigsfara. Det handlar exempelvis om att kunna bedriva signalspaning också om både sändare och

mottagare befinner sig i Sverige.

Det handlar också om att ge FRA möjlighet att bedriva signalspaning utan att tillämpa det fredstida förfarandet vad gäller tillstånd och tillsyn.

En av förändringarna i den befintliga lagen innebär att det införs ett undantag från det nuvarande förbudet mot att inhämta signaler mellan en avsändare och mottagare som båda befinner sig i Sverige, i akuta situationer av nöd då exempelvis liv står på spel.

Nyheterna är sammanställda av NICLAS FRANKLIN.

B

Posttidning

Ej retur

20273870

Avsändare: Svenska Försvarsutbildningsförbundet, Box 5034, 102 41 Stockholm

KURSUTBUD 2027

Våra kurser för 2027 finns nu publicerade på hemsidan och Mina sidor.

Där kan du läsa om det rika utbud som erbjuds och söka till våra kurser som ger dig kvalificerad utbildning.

SÅ HÄR SÖKER DU TILL EN KURS:

1. Logga in på medlemsportalen Mina sidor, www.forsvarsutbildarna.se/mina-sidor. Loggar du in för första gången måste du skapa ett konto först.

2. När du har loggat in så är portalen uppdelad i olika flikar. Under fliken Utbildning/Kursansökan hittar du vårt aktuella kursutbud. Klicka på den kurs du är intresserad av för att få mer information, bland annat kursbeskrivning, målgrupp, förkunskaper, plats och datum.

3. När du söker en kurs får du fylla i olika uppgifter beroende på typ av kurs. När du gjort en ansökan kan du följa din status under fliken Utbildning/Mina ansökningar.

